

Umowa nr

Zawarta w dniu w Częstochowie pomiędzy:

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa, NIP: 526-19-33-940; Regon: 010613083,

reprezentowaną przez:

1. – Dyrektora Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie na podstawie pełnomocnictwa

2..... Kierownika Biura Finansowo-Księgowego Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie na podstawie pełnomocnictwa
zwaną w dalszej treści umowy „Zamawiającym”

a

.....

zwanymi łącznie „Stronami”

W wyniku wyboru oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie art. 2 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 11.09.2019 r. Prawo Zamówień Publicznych (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1320 z późn. zm.) zawarto Umowę o następującej treści:

§1

DEFINICJE

W niniejszej umowie następujące wyrażenia i określenia będą miały znaczenie zgodnie z podanymi poniżej definicjami, zapisane z dużej litery w celu podkreślenia, że jest to pojęcie zdefiniowane:

1) **Umowa** – niniejsza umowa wraz z załącznikami.

2) **Usługa oceny kosztorysów** – świadczenie usług oceny kosztorysów inwestorskich/ofertowych i powykonawczych w zakresie rzeczowo-ilościowym planowanych/wykonanych prac budowlanych oraz poziomu zastosowanych cen do kalkulacji wartości kosztorysowej planowanych/zrealizowanych robót budowlanych, stanowiących załączniki we wnioskach obsługiwanych przez Biuro Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich (BDSPB), Biuro Wsparcia Inwestycyjnego (BWI) oraz Biuro Wsparcia Rybactwa (BWR) Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

3) **Dni Robocze** – okres w godzinach 8.00-15.00 od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. *ostatni piątek miesiąca: 8:00 - 14:00 w przypadku przekazywania dokumentów w formie papierowej, w przypadku e-doręczeń dni robocze to okres od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

4) **Śląski OR ARiMR** – Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie.

§ 2 PRZEDMIOT I SPOSÓB REALIZACJI UMOWY

1. Przedmiotem Umowy jest świadczenie przez Wykonawcę Usług oceny kosztorysów będących elementami wniosków o przyznanie pomocy, wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność obsługiwanych przez Biuro Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich (BDSPB), Biuro Wsparcia Inwestycyjnego (BWI) oraz Biuro Wsparcia Rybactwa (BWR) Śląskiego OR ARiMR.
2. Świadczenie Usług oceny kosztorysów będzie polegało na wykonywaniu przez Wykonawcę oceny w zakresie rzeczowo-ilościowym planowanych/wykonanych prac budowlanych oraz poziomu zastosowanych cen do kalkulacji wartości kosztorysowej planowanych/zrealizowanych robót budowlanych.
3. Oceny należy dokonać na podstawie kosztorysów inwestorskich/ofertowych i powykonawczych (wraz z dokumentacją z nimi związaną) przez uprawnionego kosztorysanta, posiadającego stosowne uprawnienia w zakresie budownictwa. W przypadku wykroczenia przedmiotowego zamówienia poza zakres uprawnień Wykonawca zapewni wykonanie oceny przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia.
4. Ocena kosztorysów będzie się odbywać wg wytycznych zawartych w informacji dotyczących kosztorysów inwestorskich na roboty budowlane, planowane do wykonania w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz Funduszu Europejskiego dla Rybactwa na lata 2021-2027 stanowiących załącznik nr 10 do umowy.
5. Każdorazowo potwierdzeniem sprawdzenia kosztorysu będzie spisanie notatki do sporządzenia, której wytyczne zostały zawarte w załączniku nr 9 do umowy.
6. Czynniki cenotwórcze (rbg, Kp, ZYSK, Kz, ceny materiałów) weryfikowane będą w oparciu o ceny średnie zawarte w dostępnych informatorach cenowych (np. Sekocenbud, Intercenbud, Orgbud, e-Bistyp i inne).
7. Dokumentacja niezbędna do wykonania Usług usługi oceny kosztorysów będzie każdorazowo przekazywana przez pracowników BDSPB, BWI lub BWR Śląskiego OR ARiMR w:
 - a. formie elektronicznej, na podstawie protokołu przekazania za pośrednictwem e-Doręczenia PURDE (Publiczna Usługa Rejestrowanego Doręczenia Elektronicznego) w formie zabezpieczonego hasłem pliku opatrzonego podpisem kwalifikowanym, lub
 - b. formie papierowej, na podstawie protokołu przekazania,
8. Zamawiający wymaga, aby sporządzona przez Wykonawcę dokumentacja była w:
 - a. formie elektronicznej – podpisana (kwalifikowanym podpisem elektronicznym podpisem zaufanym lub podpisem osobistym) przez osobę z wymaganymi uprawnieniami i przekazana Zamawiającemu na podstawie protokołu przekazania za pośrednictwem e-Doręczenia PURDE (Publiczna Usługa Rejestrowanego Doręczenia Elektronicznego) w formie zabezpieczonego hasłem pliku, lub
 - b. formie papierowej – podpisana przez osobę z wymaganymi uprawnieniami i przekazana na podstawie pisemnego protokołu,
9. Adres skrytki E-DORĘCZEŃ przesyłek PURDE Zamawiającego: AE:PL-45567-81692-ETWGU-26
10. Adres skrytki E-DORĘCZEŃ przesyłek PURDE Wykonawcy:.....
11. Odbiór i zwrot dokumentacji będzie odbywał się w Dni Robocze w przypadku dokumentacji papierowej.
12. Usługa oceny kosztorysów będzie realizowana w siedzibie Wykonawcy.

13. Termin realizacji pojedynczej Usługi oceny kosztorysów będzie każdorazowo uzgadniany przez Wykonawcę indywidualnie z pracownikiem Śląskiego OR ARiMR, przy czym nie będzie dłuższy niż 7 dni roboczych od dnia przekazania przez Zamawiającego dokumentacji, o której mowa w § 2 ust. 7 niniejszej umowy. Termin realizacji zostanie określony w protokole przekazania dokumentacji.

14. W przypadku zaistnienia potrzeby oceny kosztorysu w oparciu o oględziny dokonanych inwestycji, każdorazowo termin wizyty u beneficjenta będzie uzgadniany indywidualnie z pracownikiem Śląskiego OR ARiMR.

§ 3

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONAWCY

1. Wykonawca oświadcza, że posiada konieczne doświadczenie i profesjonalne kwalifikacje niezbędne do prawidłowego wykonania Umowy i zobowiązuje się do wykonania Umowy przy zachowaniu należytej staranności określonej w art. 355 §2 Kodeksu Cywilnego.
2. Wykonawca oświadcza, że posiada aktualne uprawnienia budowlane, niezbędne do prawidłowej realizacji Umowy oraz posiada aktualny wpis na listę członków Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.
3. Wykonawca nie ma prawa korzystania z usług podwykonawców.
4. Wykonawca zapewni pełną rozliczalność w aspekcie odpowiedzialności za wykonywaną pracę przy realizacji Umowy.
5. Wykonawca podpisuje deklarację bezstronności.
6. Wykonawca oświadcza, że posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej związanej z przedmiotem zamówienia i przejmuje na siebie odpowiedzialność za wszystkie szkody osobiste i majątkowe wobec Zamawiającego i osób trzecich wyrządzone w związku z realizacją niniejszej Umowy (odpowiedzialności deliktowa i kontraktowa).

§ 4

TERMIN OBOWIĄZYWANIA UMOWY

1. Umowa zostaje zawarta na czas określony od dnia jej podpisania do dnia 31-12-2026 r.
2. Umowa ulega rozwiązaniu, bez konieczności składania oświadczenia w tym zakresie, przed dniem określającym datę końcową obowiązywania Umowy wskazaną w ust. 1 w przypadku wyczerpania kwoty zarezerwowanej na jej realizację w planie finansowym Zamawiającego
3. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania oceny kosztorysów po terminie obowiązywania Umowy w przypadku przekazania mu kosztorysu do oceny w terminie jej obowiązywania.
4. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania ponownej oceny kosztorysów przekazanych mu przez Zamawiającego po okresie obowiązywania umowy, jeśli potrzeba ponownej oceny wynika z konieczności poprawienia kosztorysów przekazanych Wykonawcy i ocenianych przez Wykonawcę jeszcze w okresie obowiązywania umowy tj. stanowiących kontynuację oceny kosztorysów złożonych w okresie obowiązywania umowy.

§ 5 WYNAGRODZENIE

1. Zamawiający zobowiązuje się zapłacić wynagrodzenie za faktycznie wykonaną Usługę oceny kosztorysów, według stawek określonych w załączniku nr 11 stanowiących ofertę Wykonawcy.
2. Cena za weryfikację kosztorysu wyliczana będzie na podstawie pierwotnej ilości pozycji określonych w kosztorysie wnioskodawcy/beneficjenta. Wartość pozycji kosztorysowych równa 0 nie będzie wliczana do ceny za weryfikację kosztorysu.
3. Maksymalna wartość nominalnego wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu Umowy nie może przekroczyć kwoty zł netto, plus należny podatek VAT, co daje łącznie kwotę zł brutto (słownie:).
4. Ostateczna wartość wynagrodzenia za wykonanie Umowy będzie adekwatna do ilości ocenionych kosztorysów w całym okresie obowiązywania umowy.
5. Zamawiający zastrzega, że określona w ust. 3 wartość wynagrodzenia za wykonane kosztorysy jest wartością szacunkową, która może ulec zmianie w zależności od potrzeb Zamawiającego. Wykonawcy nie przysługują względem Zamawiającego roszczenia o zlecenie wykonania kolejnych kosztorysów celem wyczerpania kwoty wynagrodzenia, o którym mowa w ust 3.
6. W przypadku zwiększenia liczby pozycji podczas ponownej weryfikacji kosztorysu wartość wynagrodzenia za wykonanie Umowy nie może zostać zwiększona na podstawie aneksu do pierwotnej weryfikacji po uzgodnieniu.
7. W przypadku uzasadnionej potrzeby Zamawiającego dopuszcza się zwiększenie ilości zleconych usług oceny kosztorysów oraz zwiększenie wynagrodzenia za wykonanie Umowy.
8. Zmiana wynagrodzenia wymaga formy pisemnej, w postaci aneksu, podpisanego przez obie strony pod rygorem nieważności.

§ 6 SPOSÓB ZAPŁATY WYNAGRODZENIA

1. Zapłata wynagrodzenia następować będzie przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy wskazany w fakturze, który widnieje na wykazie rachunków w tzw. " białej liście VAT", wystawianej po każdorazowym wykonaniu pojedynczej Usługi oceny kosztorysów, w terminie do 21 dni, licząc od daty otrzymania poprawnie wystawionej faktury przez Zamawiającego.
2. Błędnie wystawiona faktura spowoduje naliczenie ponownego 21-dniowego terminu płatności od momentu dostarczenia poprawionych dokumentów.
3. Fakturę należy wystawić na:
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Al. Jana Pawła II 70
00-175 Warszawa
oraz doręczyć na adres:
Śląski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Sobieskiego 7
42-200 Częstochowa.
4. Za termin wykonania płatności będzie uważany dzień złożenia przez Zamawiającego dyspozycji przelewu płatności.
5. Za nieterminowe regulowanie należności Wykonawcy przysługują odsetki ustawowe.

§ 7

KARY UMOWNE

1. W przypadku opóźnienia w realizacji Usług oceny kosztorysów w stosunku do terminu określonego w § 2 ust. 14 Wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości 0,5 % kwoty brutto pojedynczej Usługi oceny kosztorysów, za każdy dzień opóźnienia.
2. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania przez Wykonawcę Usług oceny kosztorysów, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 20% kwoty brutto pojedynczej Usługi oceny kosztorysów.
3. W przypadku ujawnienia przez Wykonawcę danych stanowiących tajemnicę Zamawiającego, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w kwocie 10 000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych 00/100) za każde naruszenie. Zamawiający, w przypadku poniesienia kosztów z racji niezgodnego z prawem czy zapisami Umowy udostępnienia przez Wykonawcę informacji, może dochodzić odszkodowania ponad zastrzeżoną karę umowną.
4. W przypadku odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 20% kwoty brutto określonej w § 5 ust. 3 Umowy.
5. W przypadku rozwiązania Umowy w trybie i ze względu na przyczyny określone w § 8 ust. 4 Umowy, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 20% kwoty brutto określonej w § 5 ust. 3 Umowy.
6. Jeżeli na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Wykonawcę zobowiązań objętych Umową powstanie szkoda przewyższająca zastrzeżoną karę umowną, bądź szkoda powstanie z innych przyczyn niż zastrzeżono karę, Zamawiającemu przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowań na zasadach ogólnych.
7. Kary umowne, o których mowa w Umowie płatne są w terminie 14 dni od daty otrzymania pisemnego wezwania do zapłaty. Jeśli zobowiązanie Wykonawcy z tytułu kar umownych powstanie przed zapłatą wynagrodzenia określonego w § 5 Umowy, wartość kar umownych zostanie potrącona z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
8. Łączna maksymalna wysokość kar umownych nałożonych przez Zamawiającego nie może być wyższa niż 20 % wartości łącznego wynagrodzenia brutto określonego w § 5 ust. 3.

§ 8

ODSTĄPIENIE, ROZWIĄZANIE UMOWY

1. Strony mogą odstąpić od Umowy w przypadkach przewidzianych obowiązującymi przepisami, a także w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w Umowie.
2. W razie wystąpienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy, Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach. W takim wypadku Wykonawca może żądać jedynie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonanych a nieopłaconych lub zleconych już Usług oceny kosztorysów.
3. Przy wykonaniu Umowy Wykonawca nie ma prawa do zatrudniania w charakterze pracowników lub podwykonawców osób zatrudnionych u Zamawiającego bez uzyskania pisemnej zgody Prezesa ARiMR, pod rygorem odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego z winy Wykonawcy
4. Zamawiający ma prawo rozwiązać niniejszą Umowę w trybie natychmiastowym, gdy Wykonawca:
 - 4.1 pomimo zobowiązania go do usunięcia uchybień stwierdzonych podczas wykonywania przedmiotu Umowy, nie usunie ich w wyznaczonym terminie;

- 4.2 przetwarza dane osobowe w sposób niezgodny z umową lub RODO;
- 4.3 powierzył przetwarzanie danych osobowych innemu podmiotowi bez zgody Administratora danych;
- 4.4 będzie niezdolny do dalszego wykonywania niniejszej Umowy, a w szczególności z uwagi na niespełnianie wymagań określonych w załączniku nr 1 Umowy.

§ 9 SIŁA WYŻSZA

1. Jako Siłę Wyższą należy rozumieć zdarzenie nagłe, poza kontrolą zarówno Zamawiającego, jak i Wykonawcy oraz niewywołane przez żadną ze Stron, gdy w chwili zawarcia Umowy niemożliwe było przewidzenie tego zdarzenia i jego skutków, które wpłynęły na zdolność Strony do wykonania Umowy, oraz gdy niemożliwe było uniknięcia samego zdarzenia lub przynajmniej jego skutków.
2. Żadna ze Stron nie będzie odpowiedzialna za niewykonanie lub nienależyte wykonanie swoich zobowiązań z Umowy spowodowanych Siłą Wyższą.
3. Strony Umowy zobowiązują się do wzajemnego powiadamiania o zaistnieniu Siły Wyższej niezwłocznie od jej zaistnienia, jednakże w każdym wypadku nie później niż w terminie 48 godzin od wystąpienia Siły Wyższej lub powzięcia wiadomości o rozpoczęciu działania Siły Wyższej.
4. Jeżeli z powodu wystąpienia Siły Wyższej terminy określone w Umowie nie będą mogły zostać dochowane zostaną one przedłużone o czas trwania przeszkody. Jeśli kontynuowanie wykonywania Umowy wskutek zaistnienia Siły Wyższej nie będzie możliwe w normalnym trybie, Strony podejmą na swój koszt wszelkie dostępne i racjonalne starania w celu dalszego wykonywania Umowy.
5. Jeżeli Siła Wyższa spowoduje niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań niniejszej Umowy przez jedną ze Stron przez okres przekraczający 30 dni, Strony spotkają się i w dobrej wierze rozpatrzą celowość i warunki rozwiązania Umowy

§ 10 ZMIANY UMOWY

Wszelkie uzupełnienia oraz zmiany treści Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 11 POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA

1. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z wyciągiem/wytocznymi Polityki Bezpieczeństwa w ARiMR i zobowiązuje się przestrzegać jej zasad, reguł i postanowień pod rygorem odstąpienia Zamawiającego od Umowy z winy Wykonawcy i obciążenia kosztami powstałej z tego tytułu szkody (załącznik nr 3).
2. Wykonawca przyjmuje do wiadomości, że tajemnicą objęte są wszelkie informacje, z którymi się zapoznał w jakikolwiek sposób podczas lub w związku z realizacją Umowy na rzecz Zamawiającego.
3. Wykonawca zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy, nieujawniania i niewykorzystywania wszelkich informacji objętych tajemnicą, w szczególności dotyczy to

danych osobowych, sposobów ich zabezpieczenia, a także zobowiązuje się do poinformowania swoich pracowników oraz osób świadczących na jego rzecz usługi na innej podstawie niż stosunek pracy o poufności powyżej wskazanych informacji.

4. Zamawiający informuje, iż prace będące przedmiotem Umowy będą wykonywane w obszarze przetwarzania danych osobowych. Pracownicy Wykonawcy oddelegowani do wykonania przedmiotu niniejszej Umowy uzyskują zgodę Zamawiającego na przebywanie w wspomnianym obszarze. Zgoda obejmuje przebywanie w obszarze przetwarzania danych osobowych wyłącznie w celu realizacji przedmiotu Umowy opisanego w Zgoda obejmuje przebywanie w obszarze przetwarzania danych osobowych wyłącznie w celu realizacji przedmiotu Umowy opisanego w § 2.
5. Pracownicy Wykonawcy pod żadnym pozorem nie mają prawa zapoznawać się z dokumentami, wnosić dokumentów, sprzętu, nośników danych itp. z jakimi mogą się zetknąć w trakcie realizacji Umowy. Powyższe dotyczy również sytuacji, gdzie dokumenty, sprzęt, nośniki itp. nie zostały zabezpieczone przez pracowników ARiMR.
6. Wykonawca w przypadku wykrycia incydentu lub słabości skutkującej naruszeniem bezpieczeństwa informacji zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić Zamawiającego o danym incydencie.
7. Wykonawca pod żadnym pozorem bez wiedzy Zamawiającego nie będzie udostępniał ani umożliwiał wstępu do lokalizacji Zamawiającego oraz nie będzie udostępniał kluczy i kart dostępu do pomieszczeń osobom nieupoważnionym.
8. Wykonawca ponosi odpowiedzialność finansową za wszelkie szkody powstałe w wyniku naruszenia umyślnego lub nieumyślnego bezpieczeństwa informacji Agencji lub spowodowania w jakikolwiek inny sposób naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy z winy Wykonawcy. W przypadku naruszenia zakazów z ust. 5 i 7 Wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości 20% kwoty łącznego wynagrodzenia określonego w §5 ust. 3, za każdy taki przypadek.
9. Wyciąg z Polityki Bezpieczeństwa ARiMR stanowi Załącznik nr 2 do niniejszej Umowy. Na potwierdzenie zapoznania się z wyżej wskazanym Wyciągiem z Polityki Bezpieczeństwa, Wykonawca złoży stosowne oświadczenie wg Załącznika nr 3 do umowy.

§ 12

POWIERZENIE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

1. Wykonawca jest zobowiązany do zachowania w poufności wszelkich informacji, w tym dokumentów, w których posiadanie wszedł przy zawieraniu i wykonywaniu Umowy, w szczególności informacji, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1233 z późn. zm.). Wykonawca zobowiązuje się nie ujawniać ich osobom trzecim, z wyłączeniem informacji, których jawność wynika z przepisów obowiązującego prawa.
2. Wykonawca zobowiązuje się do pisemnego zobowiązania osób realizujących Umowę do zachowania w poufności wiadomości, o których mowa w ust. 1, oraz ponosi odpowiedzialność za naruszenie przez osoby realizujące Umowę tego obowiązku.
3. Za każdy stwierdzony przypadek naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, Zamawiającemu przysługuje względem Wykonawcy kara umowna w wysokości 20% kwoty brutto określonej w § 5 ust. 3 Umowy. W przypadku powstania szkody przewyższającej wysokość zastrzeżonej kary umownej, Zamawiający może również dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.
4. Jeżeli nieprawidłowości wskazane w ust. 1 lub 2 zostaną ponownie stwierdzone, Zamawiającemu, niezależnie od dochodzenia kary umownej i odszkodowania na

- zasadach ogólnych, przysługuje uprawnienie do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym.
5. W przypadku naliczenia kary umownej, Zamawiający może według własnego wyboru:
 - a) potrącać karę umowną z łącznego wynagrodzenia za wykonanie Umowy, o którym mowa w § 5 ust. 3 Umowy,
 - b) wezwać Wykonawcę do zapłaty kary umownej w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisemnego wezwania do jej zapłaty.
 6. Wykonawca zobowiązuje się do przestrzegania przy wykonywaniu Umowy przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35), zwanym dalej: RODO, oraz przepisów krajowych wydanych w związku z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych.
 7. Wykonawca pisemnie zobowiąże pracowników i osoby trzecie realizujące zobowiązania określone w Umowie do przestrzegania przepisów, o których mowa w ust. 6.
 8. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z klauzulami informacyjnymi w zakresie przetwarzania danych osobowych, stanowiącymi Załączniki nr 6, 6a i 7a do Umowy (o ile znajdują zastosowanie), a także poinformował podwykonawców i osoby wyznaczone do kontaktów roboczych oraz odpowiedzialne za koordynację i realizację Umowy o treści Załącznika nr 7 (o ile znajduje zastosowanie).
 9. Wykonawca zobowiązuje się do złożenia oświadczenia o wypełnieniu obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13 lub art. 14 RODO wobec osób fizycznych, od których dane bezpośrednio lub pośrednio pozyskał w celu zawarcia oraz wykonania Umowy zgodnie z wzorem oświadczenia stanowiącym Załącznik nr 8 do Umowy.
 10. Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych stanowi załącznik nr 1 do Umowy .

§ 13

ZASADY WSPÓŁPRACY I KONTAKTOWANIA SIĘ STRON

1. Strony zobowiązują się do wzajemnej współpracy, w szczególności Wykonawca zobowiązuje się do informowania Zamawiającego o przebiegu wykonania przedmiotu Umowy, przy czym o zaistniałych w tym zakresie trudnościach i przeszkodach Wykonawca będzie informował Zamawiającego niezwłocznie drogą elektroniczną/ na piśmie , a w nagłym przypadku – także ustnie lub drogą telefoniczną. Strony zobowiązują się współdziałać w zakresie rozwiązywania wszelkich sytuacji spornych w okresie wykonywania Umowy.
2. Osobą reprezentującą Zamawiającego w kontaktach w zakresie realizacji Umowy jest Pan/Pani, tel.:, e-mail:
3. Osobą reprezentującą Wykonawcę w kontaktach w zakresie realizacji Umowy jest Pan/Pani, tel.:, e-mail:
4. Stronom przysługuje możliwość zmiany osób, o których mowa w ust. 2 – 3.
5. Zmiany osób, o których mowa w ust. 2 - 3, dokonuje się poprzez pisemne powiadomienie drugiej Strony, wraz z podaniem imienia i nazwiska, służbowego numeru telefonu oraz adresu służbowej poczty elektronicznej osoby zmieniającej jedną z osób, o których mowa w ust. 2 – 3.
6. Zmiana osób, o których mowa w ust. 2 - 3, nie wymaga zawarcia aneksu do Umowy.
7. Każda ze Stron jest zobowiązana zawiadomić drugą Stronę o zmianie wszelkich danych, które uniemożliwią należytą współpracę pomiędzy Stronami. W szczególności dotyczy to zmiany adresu do doręczeń, numerów telefonów, adresów poczty elektronicznej oraz

rachunków bankowych. Zmiana danych kontaktowych nie wymaga zawarcia aneksu do Umowy, a jedynie pisemnego powiadomienia drugiej Strony o ich dokonaniu. Zmiana powyższych danych, w braku niezwłocznego powiadomienia o zmianie, nie może wywołać negatywnych skutków dla drugiej Strony, w szczególności korespondencja wysłana na dotychczasowy adres będzie uważana za skutecznie doręczoną.

§ 14

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. W sprawach nieuregulowanych Umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz ustawy Prawo zamówień publicznych.
2. Ewentualne spory mogące wyniknąć na tle wykonania Umowy rozstrzygać będzie Sąd Powszechny właściwy dla siedziby Zamawiającego.
3. Załączniki wymienione w Umowie stanowią jej integralną część.
4. Umowa zawarta została w formie elektronicznej opatrzonej kwalifikowalnymi podpisami elektronicznymi przez upoważnionych przedstawicieli Stron.
5. Załączniki stanowiące integralną część umowy:
 - Załącznik Nr 1 – Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych
 - Załącznik Nr 2 – Wytyczna z polityki bezpieczeństwa informacji dla Wykonawców
 - Załącznik Nr 3 – Oświadczenie o zapoznaniu się z treścią Wytycznej z polityki bezpieczeństwa informacji dla Wykonawców
 - Załącznik Nr 4 – Protokół przekazania dokumentacji
 - Załącznik Nr 4a – Protokół przekazania ponownej weryfikacji dokumentacji
 - Załącznik Nr 5 - Deklaracja bezstronności Wykonawcy zewnętrznego
 - Załącznik Nr 6 – Klauzula informacyjna RODO z art. 13 w przypadku bezpośredniego pozyskania danych w przypadku bezpośredniego pozyskania danych drugiej strony umowy będącej osobą fizyczną.
 - Załącznik Nr 6a - Klauzula informacyjna RODO z art. 13 w przypadku bezpośredniego pozyskania danych: pełnomocnika, prokurenta oraz reprezentantów drugiej strony umowy będącej spółką prawa handlowego;
 - Załącznik Nr 7 - Klauzula informacyjna RODO z art. 14 dotyczy osób , których dane Administrator pozyskuje w sposób pośredni, w szczególności podwykonawców oraz osób wyznaczonych do kontaktów roboczych oraz odpowiedzialnych za koordynację i realizację umów;
 - Załącznik Nr 7a - Klauzula informacyjna RODO z art. 14 w przypadku pośredniego pozyskania danych: pełnomocników, prokurenta oraz reprezentantów drugiej strony umowy będącej spółką prawa handlowego;
 - Załącznik Nr 8 – Oświadczenie o wypełnieniu obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13 lub art. 14 RODO
 - Załącznik Nr 8a – Oświadczenie dot. spełnienia wymagań art. 28 i art. 32 RODO
 - Załącznik Nr 9 – Wytyczne do sporządzenia notatki z przeprowadzonej weryfikacji kosztorysów
 - Załącznik Nr 10 - Informacje dotyczące kosztorysów inwestorskich na roboty budowlane, planowane do wykonania w ramach PS WPR 2023-2027, KPO oraz Funduszu Europejskiego dla Rybactwa na lata 2021-2027.
 - Załącznik Nr 11 – Oferta Wykonawcy

Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych

nr zawarta w Częstochowie

(dalej zwana także – „Umową Powierzenia”), pomiędzy:

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II nr 70, 00-175 Warszawa, REGON nr 010613083, zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług, NIP 526-19-33-940, zwaną w dalszej części umowy „Zamawiającym” lub „Administratorem”, reprezentowaną przez:

..... – Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (.....

oraz

..... – Biura Finansowo-Księgowego Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (pełnomocnictwo nr)

a

..... z siedzibą w, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez..... pod numerem, NIP:, REGON:, zwaną/ym dalej „Wykonawcą”, reprezentowanym(a) przez: – .

Zamawiający i Wykonawca w dalszej części niniejszej Umowy Powierzenia zwani są także pojedynczo „Stroną” i łącznie „Stronami”.

§ 1

Powierzenie przetwarzania danych osobowych.

1. W celu wykonania Umowy na usługę (dalej zwana także – „Umową”) zawartej pomiędzy wyżej wymienionymi Stronami, Zamawiający powierza Wykonawcy w trybie art. 28 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021, str. 35) zwanego również „Rozporządzenie” lub „ogólne rozporządzenie o ochronie danych”, przetwarzanie danych osobowych znajdujących się w zbiorze/zbiorach Śląskiego Oddziału Regionalnego a Wykonawca zobowiązuje się do przetwarzania powierzonych danych osobowych w powyższym celu, w zakresie i w sposób niezbędny do wykonania Umowy.

- 1) Wykonawca zapewnia wystarczające gwarancje wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, by przetwarzanie spełniało wymogi ogólnego rozporządzenia o ochronie danych i chroniło prawa osób, których te dane dotyczą. Wykonawca zobowiązuje się do przekazania Administratorowi - celem spełnienia

wymogu rozliczalności - niezbędnych informacji i dokumentów lub innych dowodów potwierdzających realizację obowiązku, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

- 2) Na podstawie Umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych Strony określają jej przedmiot w następujący sposób:
 - a) Zamawiający powierza Wykonawcy przetwarzanie danych osobowych w zakresie¹:
 - charakter przetwarzania: w formie papierowej i elektronicznej w sposób półautomatyczny/systematyczne;
 - kategoria osób, których dane dotyczą: dane producenta rolnego/beneficjenta;
 - rodzaj danych osobowych: zwykłe;
 - b) Zamawiający powierza Wykonawcy przetwarzanie danych osobowych poprzez wykonanie następujących operacji na powierzonych danych osobowych²:
 - Opracowanie, tj. analizowanie,
- 3) Dane osobowe będą przekazane Wykonawcy przez Zamawiającego w lokalizacjach określonych w zał. nr 1 do umowy głównej w następujący sposób³: **wielokrotnie/papierowo/elektronicznie/protokół odbioru**. Fakt każdorazowego przekazania danych osobowych Wykonawcy przez Zamawiającego potwierdzać będzie na piśmie upoważniony pełnomocnik Wykonawcy.
- 4) Dane osobowe zostaną przekazane przez Zamawiającego po dostarczeniu mu przez Wykonawcę wykazu obszarów przetwarzania, przez który należy rozumieć wykaz budynków, pomieszczeń lub części pomieszczeń, w których powierzone dane będą przetwarzane. Wykaz obszarów przetwarzania będzie aktualizowany przez Wykonawcę, który w terminie 3 dni po każdej zmianie obszarów przetwarzania powierzonych danych jest obowiązany dostarczyć Zamawiającemu nowy wykaz obszarów ich przetwarzania.
- 5) Strony ustalają, że odwołanie przez Wykonawcę umocowania udzielonego pełnomocnikowi, o którym mowa w ust. 4 dokonywane będzie na piśmie.

1 Należy dokładnie określić: charakter przetwarzania (tj. zespół cech właściwych całemu procesowi lub poszczególnych operacji przetwarzania, np. przetwarzanie danych może odbywać się elektronicznie lub w formie papierowej, w sposób zautomatyzowany, półautomatycznie lub ręcznie; przetwarzanie danych może odbywać się także w sposób ciągły, systematyczny lub sporadyczny; charakter (operacji) przetwarzania danych to sposób ich dokonywania – częstotliwość/powtarzalność, czasowość, długoterminowość, masowość z uwzględnieniem zastosowanych technologii); kategorię osób, których dane dotyczą (tj. informacje dotyczące charakterystyki określonej grupy podmiotów danych, np. dane pracowników Administratora, dane producenta rolnego/beneficjenta); rodzaj danych osobowych (np. dane zwykłe lub dane szczególnych kategorii, o których mowa w art. 9 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych lub dane z art. 10 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, w postaci: np. imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, nr PESEL, nr telefonu, nr producenta rolnego, nr działki ewidencyjnej).

2 Należy dokładnie określić rodzaj wykonywanych operacji na powierzonych danych osobowych, np. utrwalanie (tj. kopiowanie, zapisywanie), przechowywanie (tj. archiwizowanie, wykonywanie kopii bezpieczeństwa, zapisywanie na nośnikach danych i w pamięci komputerów), opracowywanie (tj. analizowanie, porównywanie, testowanie), zmienianie (tj. modyfikowanie, dezintegrowanie), usuwanie (tj. kasowanie z nośników danych i pamięci komputerów, niszczenie danych) itp.

3 Należy określić, czy dane zostaną przekazane jednorazowo czy wielokrotnie; na jakich nośnikach, a także należy wskazać w jaki sposób będzie to dokumentowane. Dane osobowe mogą być przekazywane tylko w sposób zapewniający ich integralność.

O każdorazowym odwołaniu wskazanego powyżej upoważnienia Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie poinformować Zamawiającego w formie pisemnej.

- 6) Wykonawca zobowiązuje się przetwarzać dane osobowe wyłącznie na udokumentowane polecenie Administratora, chyba że obowiązek taki nakłada na niego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego. W przypadku, gdy obowiązek przetwarzania danych osobowych przez Wykonawcę wynika z obowiązujących przepisów prawa unijnego lub krajowego, Wykonawca informuje Administratora na piśmie lub drogą elektroniczną, na adresy wskazane w § 7 ust. 4 Umowy Powierzenia – przed rozpoczęciem przetwarzania – o tym obowiązku prawnym, o ile prawo to nie zabrania udzielania takiej informacji z uwagi na ważny interes publiczny.
- 7) Wykonawca zobowiązuje się niezwłocznie informować Administratora, jeżeli jego zdaniem wydane mu polecenie, o którym mowa w ust. 7 stanowi naruszenie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych lub innych przepisów Unii lub państwa członkowskiego o ochronie danych. Informacja ta powinna zawierać wskazanie przepisu prawa, który w ocenie Wykonawcy został naruszony i uzasadnienie oraz powinna być przekazana na piśmie lub drogą elektroniczną, na adres Administratora wskazany w § 7 ust. 4 Umowy Powierzenia.

§ 2

Zasady przetwarzania powierzonych danych osobowych.

1. Zamawiający jest administratorem danych osobowych w rozumieniu przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.
2. Stosownie do przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, Zamawiający powierza, a Wykonawca przyjmuje do przetwarzania dane osobowe wyłącznie w celu i zakresie niezbędnym do wykonania Umowy, o której mowa w § 1 ust. 1 Umowy Powierzenia.
3. Wykonawca nie jest uprawniony do dalszego przekazywania (tzw. pod powierzenia) danych osobowych uzyskanych od Zamawiającego w trybie powierzenia.
4. Wykonawca zobowiązuje się przetwarzać powierzone mu dane osobowe zgodnie z Umową powierzenia, ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych oraz z innymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego, które chronią prawa osób, których dane dotyczą.
5. Wykonawca zobowiązuje się wykonać wszelkie czynności i zobowiązania wynikające z Umowy Powierzenia i ogólnego rozporządzenia o ochronie danych z najwyższą starannością.
6. W przypadku wystąpienia zagrożeń mogących mieć wpływ na odpowiedzialność Zamawiającego za przetwarzanie powierzonych danych osobowych, Wykonawca zobowiązuje się niezwłocznie zawiadomić o tych zagrożeniach Zamawiającego i podjąć wszelkie działania niezbędne dla usunięcia tych zagrożeń oraz natychmiast zawiadomić Zamawiającego o podjętych działaniach.
7. Wykonawca zobowiązuje się niezwłocznie, ale nie później niż w ciągu 3 dni roboczych (rozumianych, jako dni od poniedziałku do piątku, za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy) do informowania Administratora o jakimkolwiek

postępowaniu (w tym sądowym lub administracyjnym), którego przedmiot stanowi przetwarzanie powierzonych danych osobowych, o jakiegokolwiek decyzji administracyjnej lub rozstrzygnięciu odnoszącym się do przetwarzania tych danych, skierowanym do Wykonawcy, a także o wszelkich zaplanowanych lub prowadzonych kontrolach i inspekcjach u Wykonawcy, dotyczących przetwarzania powierzonych danych.

8. W przypadku wszczęcia przeciwko Zamawiającemu przez osobę trzecią jakiegokolwiek postępowania (w szczególności administracyjnego lub sądowego) opartego na twierdzeniu, że przetwarzanie powierzonych danych osobowych nastąpiło z naruszeniem przepisów Rozporządzenia, przepisów prawa krajowego wprowadzonych na mocy Rozporządzenia oraz innych przepisów prawa powszechnie obowiązującego, chroniących prawa osób, których dane dotyczą, Wykonawca zobowiązuje się na żądanie Zamawiającego do udzielenia Zamawiającemu wszelkich informacji i wyjaśnień oraz przekazania Zamawiającemu wszelkich dokumentów wymaganych przez Zamawiającego, potrzebnych mu do wzięcia udziału w tym postępowaniu. Wykonawca niniejszym zobowiązuje się do zapewnienia Zamawiającemu na swój koszt ochrony sądowej oraz do poniesienia konsekwencji zapadłego wyroku sądowego.
9. Wykonawca zobowiązuje się do udostępniania Administratorowi wszelkich informacji niezbędnych do wykazania spełnienia obowiązków określonych w art. 28 Rozporządzenia oraz umożliwiania Administratorowi lub audytorowi upoważnionemu przez Administratora przeprowadzanie audytów, w tym inspekcji i przyczynianie się do nich.

§ 3

Zabezpieczenie powierzonych danych osobowych.

1. Wykonawca oświadcza, że będzie przetwarzał powierzone dane osobowe przy użyciu urządzeń i systemów informatycznych zapewniających odpowiedni poziom bezpieczeństwa przetwarzania, o którym mowa w art. 32 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, odpowiadający ryzyku naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, których powierzone dane dotyczą.
2. Wykonawca zobowiązuje się spełnić warunki, w tym podjąć środki zabezpieczające powierzone dane osobowe, o których mowa w art. 32 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. W szczególności Wykonawca zobowiązuje się do:
 - 1) zapewnienia kontroli nad prawidłowością przetwarzania powierzonych danych osobowych,
 - 2) zastosowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych, a w szczególności zabezpieczenia powierzonych danych osobowych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranie przez osobę nieuprawnioną, przypadkową lub niezgodną z prawem modyfikacją, utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem,

- 3) dopuszczenia do obsługi systemu informatycznego oraz urządzeń wchodzących w jego skład służących do przetwarzania powierzonych danych osobowych wyłącznie osób, których dostęp do danych osobowych jest niezbędny dla realizacji Umowy i posiadających wydane przez niego upoważnienie,
- 4) prowadzenia aktualnej ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania powierzonych danych osobowych,
- 5) zapewnienia, aby osoby upoważnione do przetwarzania powierzonych danych osobowych zachowały je w tajemnicy także po wygaśnięciu niniejszej Umowy Powierzenia, między innymi poprzez poinformowanie tych osób o prawnych konsekwencjach naruszenia poufności powierzonych danych osobowych i wykorzystania tych danych niezgodnie z przeznaczeniem oraz odebranie od tych osób oświadczeń o zachowaniu w tajemnicy wskazanych danych osobowych,
- 6) niewykorzystywania powierzonych danych osobowych dla celów innych niż wykonywanie Umowy, o której mowa w §1 ust. 1 Umowy Powierzenia,
- 7) uwzględniając charakter przetwarzania, pomagania Administratorowi poprzez odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wywiązać się z obowiązku odpowiadania na żądania osoby, której dane dotyczą w zakresie wykonywania jej praw określonych w rozdziale III ogólnego rozporządzenia o ochronie danych,
- 8) uwzględniając charakter przetwarzania oraz dostępne mu informacje, pomagania Administratorowi wywiązać się z obowiązków określonych w art. 32-36 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych,
- 9) w razie stwierdzenia naruszenia ochrony danych osobowych, zawiadomienia Zamawiającego o takim naruszeniu niezwłocznie (na piśmie i drogą elektroniczną, na adresy wskazane w §7 ust. 4 Umowy Powierzenia), lecz nie później niż w ciągu 12 godzin od jego wykrycia. Zawiadomienie o stwierdzeniu naruszenia powinno zostać przesłane Administratorowi wraz z niezbędną dokumentacją odnoszącą się do naruszenia - w szczególności opisującą charakter naruszenia ochrony danych osobowych, jego skalę, możliwe konsekwencje naruszenia ochrony danych, czas zdarzenia, osoby odpowiedzialne i osoby poszkodowane - celem umożliwienia Administratorowi spełnienia obowiązku powiadomienia organu nadzoru,
- 10) prowadzenia w formie pisemnej (w tym elektronicznej) rejestru wszystkich kategorii czynności przetwarzania, dokonywanych w imieniu Zamawiającego.

§ 4

Nadzór nad wykonywaniem Umowy Powierzenia.

1. Zamawiający jest uprawniony w każdym czasie do przeprowadzania audytów sposobu wykonywania Umowy Powierzenia przez Wykonawcę, w tym sprawdzania czy środki techniczne i organizacyjne zabezpieczające przetwarzanie powierzonych danych, zastosowane przez Wykonawcę, odpowiadają ryzyku naruszenia praw lub wolności osób, których dane dotyczą. Ponadto Zamawiający ma prawo dokonać

weryfikacji, czy Wykonawca przetwarzając powierzone dane osobowe przestrzega przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych oraz innych mających zastosowanie przepisów w zakresie, w jakim ewentualne naruszenie tych przepisów mogłoby prowadzić do ponoszenia odpowiedzialności przez Zamawiającego, w tym zagrażało bezpieczeństwu powierzonych danych osobowych lub naruszało prawa osób trzecich.

2. W celu wykonania audytu upoważnieni pracownicy Zamawiającego mają prawo:
 - 1) wstępu do obszarów przetwarzania powierzonych danych osobowych (m.in. pomieszczeń) i przeprowadzania czynności audytowych,
 - 2) pozyskania informacji o sposobie przetwarzania powierzonych danych,
 - 3) żądania od Wykonawcy udostępnienia dokumentów, złożenia pisemnych i ustnych wyjaśnień w celu ustalenia stanu faktycznego,
 - 4) przeprowadzania oględzin urządzeń, nośników oraz systemów informatycznych Wykonawcy służących do przetwarzania powierzonych danych osobowych,
3. Z czynności audytowych przeprowadzający audyt pracownicy Zamawiającego sporządzają protokół w dwóch egzemplarzach – podpisany przez przedstawicieli obu Stron – z których jeden egzemplarz doręcza się Wykonawcy.
4. Wykonawca zapewnia możliwość niezwłocznego przeprowadzenia czynności audytowych przez Zamawiającego w każdym z obszarów przetwarzania powierzonych danych osobowych. Osoby uprawnione do przeprowadzenia audytu mają prawo niezwłocznego wstępu do obszarów przetwarzania powierzonych danych osobowych, w dniach i w godzinach wykonywania pracy u Wykonawcy, na ustne żądanie skierowane do osób zapewniających ochronę fizyczną wraz z okazaniem upoważnienia do przeprowadzenia audytu.
5. W przypadku ujawnienia okoliczności uznanych przez Zamawiającego za nieprawidłowości w zakresie wykonywania Umowy Powierzenia lub ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, Wykonawca zobowiązuje się do ich usunięcia w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie. W razie niezastosowania się przez Wykonawcę do wydanych mu poleceń, w tym m.in. w przypadku nieusunięcia przez Wykonawcę wskazanej mu nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, Zamawiający może naliczyć Wykonawcy karę umowną w wysokości 20 % wartości kwoty brutto w § 5 ust. 3 umowy podstawowej, za każdy przypadek stwierdzonej i nieusuniętej w terminie nieprawidłowości.
6. Jeżeli nieprawidłowości wskazane w ust. 5 zostaną ponownie ujawnione, Zamawiający może naliczyć Wykonawcy karę umowną w wysokości wskazanej w ust. 5 bez wyznaczania terminu do usunięcia tych nieprawidłowości.
7. W przypadku naliczenia kary umownej, Zamawiający może według własnego wyboru:
 - 1) potrącać karę umowną z łącznego wynagrodzenia za wykonanie Umowy, o której mowa w § 1 ust. 1 Umowy Powierzenia.
 - 2) skorzystać z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy, o której mowa w § 1 ust. 1 Umowy Powierzenia.
 - 3) wezwać Wykonawcę do zapłaty kary umownej w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisemnego wezwania do jej zapłaty.

§ 5

Przetwarzanie powierzonych danych osobowych po wygaśnięciu Umowy Powierzenia.

1. Umowa Powierzenia wygasa z upływem 14 dni od dnia wykonania, rozwiązania, wygaśnięcia, unieważnienia lub odstąpienia od Umowy, o której mowa w § 1 ust. 1 Umowy Powierzenia.
2. W przypadku wystąpienia okoliczności, o której mowa w ust. 1, Wykonawca zobowiązuje się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia wystąpienia tej okoliczności, trwale usunąć wszelkie powierzone mu na podstawie Umowy Powierzenia dane osobowe oraz wszelkie ich istniejące kopie, w tym skutecznie usunąć te dane z nośników elektronicznych pozostających w jego dyspozycji lub zwrócić dane, chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego nakazują dalej przechowywanie danych osobowych. Zamawiający celem zweryfikowania wykonania przez Wykonawcę zobowiązań wskazanych w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu uprawniony jest do przeprowadzenia audytu na zasadach wskazanych w §4 ust. 1-4 Umowy Powierzenia.
3. Powierzenie przetwarzania danych osobowych trwa do upływu terminu wskazanego w ust. 1.
4. Celem usunięcia wątpliwości Strony ustalają, że pomimo wygaśnięcia Umowy Powierzenia zachowują moc obowiązującą wszelkie postanowienia nakładające lub mogące nałożyć na Wykonawcę jakiekolwiek zobowiązanie względem Zamawiającego, po terminie wygaśnięcia Umowy Powierzenia, w tym m.in. postanowienia §2 ust. 8, §5 ust. 2 i §5 ust. 5 Umowy Powierzenia.
5. W przypadku niewykonania przez Wykonawcę zobowiązania wynikającego z treści §5 ust. 2 Umowy Powierzenia Zamawiający uprawniony jest do naliczenia Wykonawcy kary umownej 20 % wartości kwoty brutto w § 5 ust. 3 umowy podstawowej. W przypadku naliczenia kary umownej wskazanej w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio postanowienia §4 ust. 7 Umowy Powierzenia.
6. W przypadku naruszenia przez Wykonawcę zobowiązania, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 5, Zamawiający uprawniony jest do naliczenia Wykonawcy kary umownej w wysokości 20 % wartości kwoty brutto w § 5 ust. 3 umowy podstawowej, za każdy przypadek naruszenia. W przypadku naliczenia kary umownej wskazanej w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio postanowienia § 4 ust. 7 Umowy Powierzenia.
7. Jeżeli na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy Powierzenia powstanie szkoda przewyższająca zastrzeżoną karę umowną, o której mowa w § 4 ust. 5 i § 5 ust. 5 Umowy Powierzenia, Zamawiającemu, oprócz tej kary, przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego. Jeżeli szkoda powstanie z innych przyczyn, niż te, ze względu na które zastrzeżono karę umowną, Zamawiającemu przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego.

§ 6

Wykonywanie Umowy Powierzenia.

1. Wynagrodzenie z tytułu wykonania Umowy Powierzenia zawarte jest w wynagrodzeniu przewidzianym dla Wykonawcy w § 5 ust. 3 Umowy podstawowej.
2. Wykonanie Umowy Powierzenia nie może być podstawą dodatkowych roszczeń Wykonawcy wobec Zamawiającego.
3. Uprawnienie Zamawiającego względem Wykonawcy do kary umownej oraz odszkodowań wskazanych w niniejszej Umowie Powierzenia nie wyłącza odpowiedzialności Wykonawcy w przypadku wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w § 2 ust. 8 niniejszej Umowy Powierzenia.

§ 7

Postanowienia końcowe.

1. Wszelkie zmiany Umowy Powierzenia dokonywane będą w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
2. W sprawach nieuregulowanych Umową Powierzenia mają zastosowanie w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego oraz przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.
3. Sądem właściwym dla rozstrzygania sporów powstałych w związku z zawarciem lub wykonywaniem Umowy Powierzenia jest sąd powszechny właściwy dla siedziby Zamawiającego.
4. Wszelka korespondencja w sprawach związanych z Umową Powierzenia będzie kierowana do:
 - a) Administratora na następujące dane kontaktowe: Śląski Oddział Regionalny ARiMR, ul. Jana III Sobieskiego 7, 42-200 Częstochowa, tel. 34-3782800, e-mail OR12_Sekretariat@arimr.gov.pl
 - b) Wykonawcy na następujące dane kontaktowe:
5. Dane przedstawicieli Stron:
 - a) Administratora w kontaktach z Wykonawcą w zakresie ustaleń Umowy Powierzenia reprezentować będą następujące osoby:
 - b) Wykonawcę w kontaktach z Administratorem w zakresie ustaleń Umowy Powierzenia reprezentować będą następujące osoby:
6. Zmiana adresów i danych osób wskazanych w ust. 4 i 5 nie stanowi zmiany Umowy Powierzenia. O każdej zmianie powyższych danych Strony powiadomią się na piśmie, za potwierdzeniem odbioru lub drogą elektroniczną.
7. Umowa Powierzenia wchodzi w życie z dniem jej podpisania przez Strony.
8. Umowę zawarto w formie dokumentowej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym.

ZAMAWIAJĄCY

.....

WYKONAWCA

.....

Wyciąg/wytyczna z polityki bezpieczeństwa informacji dla Wykonawców

Bezpieczeństwo Informacji w ARiMR

1. Polityka Bezpieczeństwa Informacji obowiązuje wszystkich Wykonawców, jednostki zewnętrzne i ich pracowników, o ile w trakcie realizacji umowy otrzymują dostęp do zasobów lub stref informacyjnych Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Śląski OR ARiMR).
2. Wykonawca zobowiązuje się do przestrzegania przyjętych w ARiMR zasad bezpieczeństwa informacji, których treść jest przedstawiona w obecnych wytycznych.
3. Zarządzenie dotyczy zasobów materialnych i niematerialnych Agencji i znajduje zastosowanie zarówno do pracowników Agencji, jak i podmiotów zewnętrznych z nią współpracujących lub wykonujących usługi.
4. Wykonawca potwierdza fakt zapoznania się z wytycznymi własnoręcznym podpisem na umowie lub oświadczeniu, przedłożonym przez ARiMR.
5. Wszystkie informacje wrażliwe i środki służące do ich przetwarzania, do których Wykonawca będzie miał dostęp i są własnością Agencji lub są przez nią wykorzystywane, podlegają ochronie.
6. Informacja prawnie chroniona oraz każda informacja, której utrata, ujawnienie lub udostępnienie osobie/podmiotowi nieuprawnionemu mogłoby spowodować szkodę materialną lub niematerialną dla Agencji lub naruszyć prawnie chroniony interes innych osób/podmiotów podlega szczególnej ochronie.
7. W przypadku, gdy Wykonawca przypadkowo wszedł w posiadanie dokumentów lub innych materiałów stanowiących informację prawnie chronioną dla ARiMR, ma obowiązek natychmiastowego przekazania jej Kierownikowi jednostki organizacyjnej lub Inspektorowi Bezpieczeństwa Informacji w ARiMR.
8. Wykonawca zobowiązuje zapoznać pracowników i osoby trzecie realizujące objęte umową zadania, w zakresie zachowania zasad bezpieczeństwa informacji określonych w Wytycznych bezpieczeństwa informacji.
9. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo informacji Śląskiego OR ARiMR obejmuje nie tylko siedzibę oddziału i biur powiatowych, ale także wszelkie sytuacje, w których Wykonawca może mieć dostęp do informacji prawnie chronionych będących własnością ARiMR.
10. Informacje związane z działalnością Agencji są przetwarzane także poza jej siedzibą. Obejmuje to także i w szczególności zdalny dostęp do sieci komputerowej Agencji.

Bezpieczeństwo fizyczne i środowiskowe

Strefa administracyjna

1. Strefa administracyjna w ARiMR to obszar, gdzie kontrolowany jest ruch osobowy i materiałowy, wejścia gości do strefy administracyjnej są rejestrowane. Goście/wykonawcy umów mogą poruszać się w obrębie strefy administracyjnej wyłącznie w asyście pracownika odpowiedzialnego za ich przyjęcie. Goście/wykonawcy poruszający się w strefie mają wydane identyfikatory przez pracownika odpowiedzialnego za przyjęcie z napisem „Gość” i numerem identyfikatora przez pracownika odpowiedzialnego za przyjęcie. Przebywanie w strefie administracyjnej, musi zostać odnotowane w rejestrze wejścia/wyjścia gości/wykonawców do strefy administracyjnej na podstawie dokumentu tożsamości.
2. Na granicach strefy administracyjnej funkcjonuje elektroniczna kontrola dostępu.
3. W Agencji wydzielono obszary dostaw i załadunku dla Wykonawców i jest to strefa obsługi dostępna ogólnie dla Wykonawców i beneficjentów ARiMR.

Strefa bezpieczeństwa

1. Pobyt osoby - Wykonawcy, która nie posiada uprawnień do przebywania w strefie bezpieczeństwa jest rejestrowany i może się odbywać tylko z osobą posiadającą uprawnienia do tej strefy.
2. Wszelkie prace w strefie bezpieczeństwa wykonywane zarówno przez podmioty nieuprawnione jak i uprawnione do przebywania w strefie bezpieczeństwa mogą się odbywać tylko przy ciągłej obecności osoby uprawnionej do tej strefy
3. Pobyt osoby, która nie posiada uprawnień do przebywania w strefie bezpieczeństwa, musi zostać odnotowany na podstawie dokumentu tożsamości.

Wykonywanie usługi - dostawy na terenie Śląskiego OR/BP

1. Wykonawca może poruszać się w strefie administracyjnej (w obecności uprawnionego pracownika ARiMR), w godzinach: 8.00-15.00 w dniach roboczych Agencji.
2. Wszelkie osoby przebywające w strefie administracyjnej muszą posiadać identyfikatory noszone w widocznym miejscu. Wykonawcy posiadają identyfikatory z napisem „Gość” i numerem identyfikatora, w które zostaną zaopatrzeni przez upoważnionego pracownika w OR/BP.
3. Wejście osoby - firmy zewnętrznej (administrator obiektu, serwisant, dostawca, firma wykonująca remont, usługę, dostawę) po godzinach pracy Śląskiego OR/BP na teren obiektu jest możliwe

jedynie z upoważnionym pracownikiem Śląskiego OR/BP i po wcześniejszym pisemnym wystąpieniu o zgodę na wejście na teren obiektu Śląskiego OR/BP.

4. Zgodę na wejście w/w na teren Śląskiego OR/BP w formie pisemnej wyraża Administrator Zabezpieczeń Fizycznych Śląskiego OR/BP.
5. Pracownik Śląskiego OR/BP odpowiada za pobyt Wykonawcy od momentu wejścia na teren obiektu i przez cały czas wykonywanych przez niego prac, aż do momentu opuszczenia przez niego Śląskiego OR/BP. Wychodząc z siedziby Śląskiego OR/BP, Wykonawca obowiązany jest do zwrotu identyfikatora, a upoważniony pracownik OR/BP potwierdza w Księżce wejścia/wyjścia do strefy administracyjnej godzinę opuszczenia Śląskiego OR ARIMR.

Naruszenie bezpieczeństwa informacji

1. Naruszenie postanowień Polityki Bezpieczeństwa Informacji przez Wykonawcę stanowi podstawę do odstąpienia przez Agencję od umowy i żądania pokrycia powstałej szkody lub zapłaty kary umownej, jeżeli taki obowiązek wynika z zawartej umowy.
2. Naruszenie przepisów bezpieczeństwa informacji oraz o ochronie danych osobowych t.j. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO jest zagrożone karami administracyjnymi, odpowiedzialności z kodeksu cywilnego oraz innymi właściwymi przepisami prawa.

.....

nazwa firmy

.....

adres firmy

.....

imię i nazwisko osoby reprezentującej Wykonawcę

Oświadczenie

Oświadczam, że w dniu r. zapoznałam/em się z treścią „Wytycznych bezpieczeństwa informacji dla Wykonawców” w Śląskim Oddziale Regionalnym ARiMR i zobowiązuje się do ich przestrzegania podczas wykonywania umowy.

Jednocześnie oświadczam, że podlegli pracownicy realizujący przedmiotową umowę zostali przeze mnie zapoznani z w/w Wytycznymi i zostali zobowiązani do ich przestrzegania.

....., dn.r.

miejsce i data złożenia oświadczenia

.....

czytelny podpis osoby składającej

Załącznik nr 4 do Umowy

Protokół przekazania dokumentacji nr ... sporządzony na podstawie Umowy nr z dnia						
BP/OR	Działania	WNiOSKODAWCA	Przedmiot weryfikacji - nazwa inwestycji	Wartość kosztorysu brutto	Liczba pozycji w kosztorysie	Termin realizacji weryfikacji kosztorysu (7 dni roboczych)

Data
PRZEKAZUJĄCY

Data
PRZEJMUJĄCY

Załącznik nr 4a do Umowy

Protokół przekazania dokumentacji nr ponowna weryfikacja kosztorysu sporządzony na podstawie Umowy nr dnia						
BP/OR	Dział nia	WNIOSKODAWCA	Przedmiot weryfikacji - nazwa inwestycji	Wartość kosztorysu brutto	Liczba pozycji w kosztorysie	Termin realizacji weryfikacji kosztorysu (7 dni roboczych)

Data
PRZEKAZUJĄCY

Data
PRZEJMUJĄCY

DOTYCZY:	prot nr..... z dnia poz.
----------	-------------------------------------

Deklaracja Bezstronności

Ze względu na uczestnictwo w procesie oceny wniosków o przyznanie pomocy, wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność składanych w ramach PROW 2014-2020 oraz PS 2023-2027, w zakresie weryfikacji kosztorysów stanowiących załączniki do wniosków, niniejszym oświadczam że:

1. W przypadku, gdy zgodnie z posiadaną przeze mnie wiedzą będę:
 - a) z którymkolwiek z ocenianych podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy, w takim stosunku faktycznym i prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na moje prawa lub obowiązki;
 - b) małżonkiem lub krewnym i powinowatym do drugiego stopnia, osobą związaną z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli któregoś z ocenianych podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy;
 - c) w ocenianej sprawie świadkiem lub biegłym (-ą) albo byłem (-am) lub jestem przedstawicielem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, albo w której przedstawicielem podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy nie jest jedna z osób wymienionych w punkcie b) niezwłocznie poinformuję o tym fakcie zamawiającego i wycofam się z oceny wniosku.
2. W przypadku, gdy w stosunku do ocenianego przeze mnie wniosku:
 - a) wszczęto przeciwko mnie dochodzenie służbowe, postępowanie dyscyplinarne lub karne;
 - b) podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, który złożył wniosek o przyznanie pomocy, wniosek o dofinansowanie oraz wniosek o płatność pozostaje wobec mnie w stosunku nadrzeczności służbowej;
 - c) będę pozostawał(-a) w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości, co do mojej bezstronności, w szczególności brałem (-am) udział w przygotowywaniu wniosku o przyznanie pomocy;
 - d) byłem (-am) / jestem członkiem władz osób prawnych niezwłocznie poinformuję o tym fakcie zamawiającego i wycofam się z oceny wniosku.
3. Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy i zaufaniu wszystkich informacji jak i treści dokumentów ujawnionych mi lub wytworzonych przeze mnie lub przygotowanych przeze mnie w trakcie lub jako rezultat oceny wniosków o przyznanie pomocy. Informacje te powinny być użyte tylko do celów niniejszej oceny wniosków i nie powinny być ujawnione osobom trzecim.

Data i podpis Wykonawcy / Zleceniobiorcy

Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych¹

W związku z treścią z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35), dalej: „RODO”, Zamawiający informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (dalej: Administrator) pozyskanych w związku z zawarciem umowy jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa. Z Administratorem można kontaktować się poprzez e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.
2. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Administratora, wskazany w pkt 1.
3. Dane osobowe pozyskane przez Administratora przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b i c RODO w związku z art. 431 oraz art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 11.09.2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 z późn. zm.), w zw. z art. 354 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm) tj. w celu zawarcia oraz wykonania niniejszej umowy. tj. w celu zawarcia oraz wykonania niniejszej umowy.
4. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - 1) organy kontrolne,
 - 2) osoby lub podmioty, którym Administrator udzieli informacji publicznej zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.),
 - 3) podmioty uprawnione do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,
 - 4) podmioty przetwarzające w imieniu Administratora na mocy zawartej umowy, m. in. dostawcy IT.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres obowiązywania umowy, zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Okres przechowywania danych zostanie każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Ponadto, okres przechowywania danych zostanie przedłużony o okres 5 lat, na potrzeby archiwizacji.
6. Przysługuje Pani/Panu prawo do dostępu do Pani/Pana danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia, prawo żądania ograniczenia przetwarzania Pani/Pana danych osobowych oraz prawo do przenoszenia danych, w przypadkach określonych w RODO.
7. W przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
8. Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest konieczne w celu określonym w pkt 3 powyżej, dla zawarcia i wykonania umowy, zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a konsekwencją niepodania Pani/Pana danych osobowych będzie brak możliwości zawarcia umowy.

¹ Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych, która znajdzie zastosowanie w przypadku bezpośredniego pozyskania danych drugiej strony umowy będącej osobą fizyczną.

Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych²

W związku z treścią z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35), dalej: „RODO”, Zamawiający informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (dalej: Administrator) pozyskanych w związku z zawarciem umowy jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa. Z Administratorem można kontaktować się poprzez e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.
2. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Administratora, wskazany w pkt 1.
3. Dane osobowe pozyskane przez Administratora przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w związku z art. 431 oraz art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz.U. z 2024 roku poz. 1320 z późn. zm.), w zw. z art. 354 oraz z art. 98 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm.) oraz w związku z ustawą z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 18 z późn. zm.), tj. w celu zawarcia oraz wykonania niniejszej umowy.
4. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - 1) organy kontrolne,
 - 2) osoby lub podmioty, którym Administrator udzieli informacji publicznej zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.),
 - 3) podmioty uprawnione do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,
 - 4) podmioty przetwarzające w imieniu Administratora na mocy zawartej umowy, m. in. dostawcy IT.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres obowiązywania umowy, zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Okres przechowywania danych zostanie każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Ponadto, okres przechowywania danych zostanie przedłużony o okres 5 lat, na potrzeby archiwizacji.
6. Przysługuje Pani/Panu prawo do dostępu do Pani/Pana danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia oraz prawo żądania ograniczenia przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, w przypadkach określonych w RODO.
7. W przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
8. Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest konieczne w celu określonym w pkt 3 powyżej, dla zawarcia i wykonania umowy, zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a konsekwencją niepodania Pani/Pana danych osobowych będzie brak możliwości zawarcia umowy.

² Niniejsza klauzula znajdzie zastosowanie w przypadku bezpośredniego pozyskania danych: pełnomocnika, prokurenta oraz reprezentantów drugiej strony umowy będącej spółką prawa handlowego.

Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych³

W związku z treścią z art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35), dalej: „RODO”, Zamawiający informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (dalej: Administrator) pozyskanych w związku z zawarciem umowy jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa. Z Administratorem można kontaktować się poprzez e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.
2. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Administratora, wskazany w pkt 1.
3. Dane osobowe pozyskane przez Administratora przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w związku z art. 431 oraz art. 2 ust. 1 pkt 1 i nast. ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 roku poz. 1320 z późn. zm.) oraz w zw. z art. 354 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm.), tj. w celu zawarcia oraz wykonania niniejszej umowy.
4. Administrator będzie przetwarzał następujące kategorie Pani/Pana danych: dane identyfikacyjne oraz dane kontaktowe.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - 1) organy kontrolne,
 - 2) osoby lub podmioty, którym Administrator udzieli informacji publicznej zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.),
 - 3) podmioty uprawnione do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,
 - 4) podmioty przetwarzające w imieniu Administratora na mocy zawartej umowy, m. in. dostawcy IT.
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres obowiązywania umowy, zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Okres przechowywania danych zostanie każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Ponadto, okres przechowywania danych zostanie przedłużony o okres 5 lat, na potrzeby archiwizacji.
7. Przysługuje Pani/Panu prawo do dostępu do Pani/Pana danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia oraz prawo żądania ograniczenia przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, w przypadkach określonych w RODO.
8. W przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
Pani/Pana dane Administrator uzyskał od*

*należy wskazać źródło pozyskania danych [np. firmę przedsiębiorcy, od którego Administrator pozyskał dane].

³ Niniejsza klauzula dotyczy osób, których dane Administrator pozyskuje w sposób pośredni, w szczególności podwykonawców oraz osób wyznaczonych do kontaktów roboczych oraz odpowiedzialnych za koordynację i realizację umowy.

Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych⁴

W związku z treścią z art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35), dalej: „RODO”, Zamawiający informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (dalej: Administrator) pozyskanych w związku z zawarciem umowy jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa. Z Administratorem można kontaktować się poprzez e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.
2. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Administratora, wskazany w pkt 1.
3. Dane osobowe pozyskane przez Administratora przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w związku z art. 431 oraz art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz.U. z 2024 roku poz. 1320 z późn. zm.), w zw. z art. 354 oraz z art. 98 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm.) oraz w związku z ustawą z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 18 z późn. zm.), tj. w celu zawarcia oraz wykonania niniejszej umowy.
4. Administrator będzie przetwarzał następujące kategorie Pani/Pana danych: dane identyfikacyjne oraz dane kontaktowe.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - 1) organy kontrolne,
 - 2) osoby lub podmioty, którym Administrator udzieli informacji publicznej zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.),
 - 3) podmioty uprawnione do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,
 - 4) podmioty przetwarzające w imieniu Administratora na mocy zawartej umowy, m. in. dostawcy IT.
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres obowiązywania umowy, zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Okres przechowywania danych zostanie każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Ponadto, okres przechowywania danych zostanie przedłużony o okres 5 lat, na potrzeby archiwizacji.
7. Przysługuje Pani/Panu prawo do dostępu do Pani/Pana danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia oraz prawo żądania ograniczenia przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, w przypadkach określonych w RODO.
8. W przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
Pani/Pana dane Administrator uzyskał od*

*należy wskazać źródło pozyskania danych [np. firmę przedsiębiorcy, od którego Administrator pozyskał dane].

⁴ Niniejsza klauzula znajdzie zastosowanie w przypadku pośredniego pozyskania danych: pełnomocników, prokurenta oraz reprezentantów drugiej strony umowy będącej spółką prawa handlowego.

Oświadczenie o wypełnieniu obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13 lub art. 14 RODO

(podać nazwę i adres Wykonawcy)

zwanym dalej „**Wykonawcą**”, którego reprezentuje:

_____ – _____

oświadczam, że wypełniłem obowiązki informacyjne przewidziane w art. 13 lub art. 14 RODO⁵ wobec osób fizycznych, od których dane osobowe bezpośrednio lub pośrednio pozyskałem w celu zawarcia oraz wykonania Umowy⁶.

....., dn.r.

(miejscowość, data)

.....

(pieczęć i podpis Wykonawcy)

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35).

⁶ W przypadku, gdy Wykonawca nie przekazuje danych osobowych innych niż bezpośrednio jego dotyczących lub zachodzi wyłączenie stosowania obowiązku informacyjnego, stosownie do art. 13 ust. 4 lub art. 14 ust. 5 RODO treści oświadczenia Wykonawca nie składa.

.....
.....
(imię, nazwisko, nazwa organizacji)

Oświadczenie

Ja, niżej podpisany(a), oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 28 i art. 32 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE. L 119 z 04.05.2016 r. s.1 sprost. : Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r. s.2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021, str. 35) zwanego dalej RODO.

W razie stwierdzenia przez Wykonawcę uszkodzenia powierzonych danych osobowych, bądź, gdy w ich posiadanie w sposób nieuprawniony weszłyby osoby nieupoważnione, Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego, jednak nie później niż 12 godzin od stwierdzenia przez Wykonawcę wystąpienia zdarzenia, poinformowania ARiMR o tym fakcie oraz do podjęcia wszelkich możliwych działań oraz pełnej współpracy z ARiMR na rzecz ograniczenia i usunięcia skutków tego incydentu.

Ponadto zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych zgromadzonych w zasobach ARiMR oraz ich treści jak również innych danych prawem chronionych.

Zobowiązuje się również, że nie przekaże danych związanych ze sposobami zabezpieczenia stosowanymi w ARiMR osobom trzecim niebiorącym udziału w postępowaniu dot. realizacji zamówienia w trybie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo Zamówień Publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 roku poz. 1320 z późn. zm.) w tym zamówień o wartości szacunkowej netto nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł.

Zadanie na: *„Ocenę kosztorysów inwestorskich i powykonawczych w zakresie rzeczowo-ilościowym planowanych/wykonanych prac budowlanych oraz poziomu zastosowanych cen do kalkulacji wartości kosztorysowej planowanych/zrealizowanych robót budowlanych, stanowiących załączniki we wnioskach obsługiwanych przez Biuro Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich (BDSPB), Biuro Wsparcia Inwestycyjnego (BWI) oraz Biuro Wsparcia Rybactwa (BWR) Śląskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa”*

Znak sprawy: BOR12.2305.3.2026.JST

Oświadczam, że jestem też świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE. L 119 z 04.05.2016 r. s.1 sprost. : Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r. s.2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021, str. 35) zwanego dalej RODO oraz odpowiedzialności karnej wynikającej z Art. 266 §1, §2, §3 oraz Art. 267 §1, §2, §3 Kodeksu Karnego.

.....
(czytelny podpis osoby składającej oświadczenie)

Metoda sprawdzania kosztorysów inwestorskich:

Weryfikacja kosztorysu inwestorskiego opiera się na porównaniu sumy wartości istotnych pozycji pobranych z kosztorysu (X wpk) z sumą wartości tych samych pozycji kosztorysowych określonych na podstawie średnich cen jednostkowych pobranych z bazy cen (X wpr).

Dla ustalenia sumy wartości istotnych pozycji w kosztorysach sprawdzane powinny być takie pozycje kosztorysowe, których wartość stanowi co najmniej 2,5% wartości kosztorysowej całości robót i łącznie stanowią nie mniej niż 75% wartości kosztorysowej całości robót.

W przypadku gdy suma wybranych pozycji stanowi mniej niż 75% wartości kosztorysowej całości robót, należy stopniowo obniżać wartość istotnych pojedynczych pozycji kosztorysowych, aż osiągnie się wymagany poziom minimum 75%. Natomiast, w przypadku, gdy suma wybranych pozycji znacznie przewyższa 75% wartości kosztorysowej całości robót, dopuszczalne jest zwiększenie wartości istotnych pojedynczych pozycji kosztorysowych (powyżej 2,5%), do osiągnięcia wymaganego poziomu minimum 75%. Ma to szczególne znaczenie przy małych inwestycjach budowlanych, dla których sprawdzenie istotnych pozycji o wartości co najmniej 2,5% wartości kosztorysowej może skutkować sprawdzeniem kosztorysu nawet w 90% wartości kosztorysowej, co w konsekwencji znacząco wydłuża czas weryfikacji kosztorysu inwestorskiego.

Zalecane jest przeprowadzenie w tabeli (załączanej jako tzw. ślad rewizyjny) porównanie sprawdzanych cen i sumy wartości sprawdzonych pozycji kosztorysowych.

Przykładowa tabela porównania sum wartości istotnych pozycji pobranych z kosztorysu z sumą wartości tych samych pozycji kosztorysowych określonych na podstawie średnich cen jednostkowych pobranych z bazy cen (np. wykonane w arkuszu Excela).

Wycena kosztorysu
 Znak sprawy:
 Data weryfikacji (kwartał/ROK):
 Wartość kosztorysowa (z kosztorysu):
 Wk= 107 655,02 zł

Wartość istotnej pozycji kosztorysu
 (co najmniej 2,5% wartości kosztorysu):
 wpr= 2 691,38 zł

Pozycje z kosztorysu	Ilość	Kosztorys		Cena rynkowa		Zawyżenie ceny jedn. [%]
		cena jedn.	wartość	cena jedn.	wartość	
2	23,24	417,48	9702,24	441,00	10248,84	-5,33%
3	18,92	491,15	9292,56	558,50	10566,82	-12,06%
5	4,76	1211,41	5766,31	1149,40	5471,14	5,39%
8	8,47	331,43	2807,21	335,50	2841,69	-1,21%
9	43,71	95,12	4157,70	77,60	3391,90	22,58%
12	154,57	99,89	15440,00	96,40	14900,55	3,62%
13	2,05	4062,89	8328,92	4158,50	8524,93	-2,30%
15	12,31	2255,59	27766,31	1880,40	23147,72	19,95%
Σ wpk [zł]		83261,25		Σ wpr [zł]		79093,59

Udział sumy ww. pozycji w całym kosztorysie: 77%
 Zawyżenie kosztorysu: 5,27%

Przykładowa tabela porównania sum wartości istotnych pozycji kosztorysowych wykazała, że sprawdzeniu podlegało: 77% (Σwpk/Wk) wartości kosztorysowej robót, co stanowi więcej niż wymagane 75% .
 Przyjęta wartość istotnej pozycji kosztorys. = 2 807,21 zł Zbadana suma wartości istotnych pozycji kosztorys. jest zawyżona o ok.: 5,27% w stosunku do cen rynkowych, co oznacza iż analizowany kosztorys należy uznać za poprawny, gdyż suma wartości istotnych pozycji kosztorysowych nie przewyższa o więcej niż 10% sumy referencyjnej (Σ wpr) = 79 093,59 zł obliczonej na podstawie dostępnej bazy cen
 W tym przypadku, przyjmuje się, że ceny w kosztorysie są rynkowe.

Kosztorys dla tego przypadku uznaje się za poprawny, jeżeli suma wartości istotnych pozycji pobranych z kosztorysu nie jest wyższa o więcej niż 10% od sumy wartości tych samych pozycji kosztorysowych określonych na podstawie średnich cen jednostkowych pobranych z bazy cen (suma wartości referencyjna), tj $\text{£wpk} < 1,1) \text{ £wpr}$.

Jeżeli suma wartości istotnych pozycji kosztorysowych obiektu/robót ustalona na podstawie kosztorysów inwestorskich (£ wpk) będzie wyższa o więcej niż 10% od sumy wartości tych samych pozycji kosztorysowych określonych na podstawie średnich cen jednostkowych pobranych z bazy cen (£ wpr), to należy rozpocząć weryfikację cen jednostkowych ustalonych istotnych pozycji kosztorysowych (zawartych w ww. tabeli) pod kątem ich zawyżenia o więcej niż 10% w stosunku do ceny referencyjnej i każde takie zawyżenie będzie wymagało złożenia wyjaśnień od podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy. Dla cen jednostkowych niemożliwych do określenia należy poprosić podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o przedstawienie kalkulacji szczegółowych tych cen.

Zasady sprawdzania przedmiaru w kosztorysie.

W każdym kosztorysie inwestorskim sprawdzane powinny być obliczenia przedmiarów robót dla pozycji kosztorysowych:

- w przypadku, gdy wskaźnik ceny obiektu określony w oparciu o kosztorys nie jest wyższy o więcej niż

10% wskaźnika cen referencyjnych:

- których wartość jest większa od 4 % wartości kosztorysowej całego kosztorysu,
- określających cechy charakterystyczne obiektu i które mogą podlegać kontroli na miejscu podczas autoryzacji płatności {np. powierzchnia zabudowy w zakresie nieprzekraczającym 5%, czy wymiary zewnętrzne budynku (wysokość, długość lub szerokość) w zakresie nieprzekraczającym 2% lub ilość okien czy ilość drzwi w stosunku do określonej w dokumentacji projektowej},
- które mają wpływ na ustalenie wskaźnika ceny obiektu z kosztorysu (np. powierzchnia użytkowa, kubatura itp.), oraz

b) w pozostałych przypadkach

- które uznane zostały za pozycje istotne lub pozycje, których suma stanowi nie mniej niż 75% wartości kosztorysowej całości robót.

Pozostawienie śladu rewizyjnego ze sprawdzenia cen jednostkowych.

Należy obowiązkowo załączyć wydruki lub kserokopie cen jednostkowych dla wszystkich istotnych pozycji kosztorysu inwestorskiego. Wydruki te mogą być wykonane z bazy cen jednostkowych lub z bazy nakładów rzeczowych wykonywanych robót budowlanych, ze stron internetowych lub innych materiałów.

Osoba weryfikująca kosztorys powinna w odrębnej notatce wykazać, jakie źródła zostały wykorzystane do pozyskania cen rynkowych do sprawdzania istotnych pozycji kosztorysowych (przykładowo z podaniem nazwy katalogu, wydawcy, roku wydania i numerów tablic). W notatce powinna również przedstawić wyniki analizy określającej przyjęty dla danego kosztorysu poziom istotności (wartość wskaźnika wartości kosztorysowej i wskaźnika referencyjnego z podaniem źródła jego pozyskania). Do dokumentacji wniosku należy załączyć opis ustalenia wskaźnika ceny jednostkowej (opisać porównywalne cechy charakterystyczne obiektu z wniosku i referencyjnego, wskaźniki cząstkowe, jeżeli były określane itd.) oraz załączyć wydruk/kserokopię stron z katalogu bazy cen, na których został określony wskaźnik ceny jednostkowej.

Gdy osoba weryfikująca kosztorys uzna, iż zachodzi potrzeba wyjaśnienia przyczyn zawyżenia istotnych pozycji kosztorysu wyjaśnienia braków, poprawy przedmiaru lub innych wyjaśnień, to powinna dokładnie opisać te braki w notatce. W notatce tej powinno być jednoznacznie wskazane miejsce występowania braków (rozbieżności cen, wyliczeń przedmiarowych itd.), powinny zostać określone pozycje przykładowe, poprawne wartości średnich rynkowych cen jednostkowych z podaniem miejsca pobrania tej wartości oraz miejsce wystąpienia niejasności/błędów przedstawionych wyliczeń przedmiarowych, poprawne wyliczenia przedmiarowe, jeżeli będzie to możliwe do określenia. Notatka musi umożliwić jednoznaczne określenie braków w dokumentacji kosztorysowej. Zalecane jest również dołączenie kserokopii dokumentacji wniosku z naniesionym miejscem wystąpienia braku. Ustalenia dotyczące stanu faktycznego należy udokumentować w notatce.

Braki formalne w dokumentacji projektowej:

W notatce należy zamieścić informacje o wszelkich brakach, niekompletnościach i niespójnościach stwierdzonych w dokumentacji projektowej (np. brak dokumentacji projektowej z naniesionymi wymiarami pozwalającymi na sprawdzenie przedmiaru robót, brak istotnych elementów projektu budowlanego, niespójność np. w wymiarach naniesionych w poszczególnych rysunkach, niekompletność - brak przekrojów, stron, opisów technicznych itp.).

Braki formalne w dokumentacji kosztorysowej:

W notatce należy zamieścić informacje o brakach stwierdzonych w dokumentacji kosztorysowej (np. w kosztorysie nie ujęto całego zakresu robót budowlanych wynikających z dokumentacji projektowej, przyjęto odmienne założenia kosztorysowe dla różnych części przedsięwzięcia itp.).

Wystąpienie z prośbą o uzasadnienie zawyżenia/zaniżenia cen jednostkowych.

Osoba weryfikująca kosztorys (kosztorysant) w odrębnej przekazywanej notatce musi określić poprawne wartości i miejsca występowania braków oraz sformułować prośbę o dostarczenie wyjaśnienia wielkości cen jednostkowych przyjętych w kosztorysie oraz prośbę o ewentualną poprawę występujących braków w przypadku braku uzasadnienia wartości przyjmowanych cen jednostkowych. Jako uzasadnienie zawyżenia cen może być przedstawiona przez wnioskodawcę kalkulacja ceny jednostkowej z uwzględnieniem kosztów wszystkich składników robót budowlanych ujętych w tej cenie (np. cena wykonania wykopu obejmuje cenę szalowania ścian wykopu) lub wyjaśnienie zasadności takiej konstrukcji ceny przy uwzględnieniu specyfiki wykonania robót w ograniczonej przestrzeni, występowania warunków uciążliwych itp.

Przedmiar robót został prawidłowo opracowany

W tym punkcie należy sprawdzić między innymi, czy dokonano poprawnego wyliczenia ilości jednostek przedmiarowych w istotnych pozycjach kosztorysowych opisanych we wstępie. Przedmiar powinien odnosić się do robót podstawowych. Za roboty podstawowe uważa się minimalny zakres prac, które po wykonaniu są możliwe do odebrania pod względem ich ilości i wymogów jakościowych oraz uwzględniają przyjęty stopień zagregowania robót.

Zweryfikować należy również, czy przedmiar w zakresie istotnych pozycji kosztorysowych można sprawdzić na podstawie wymiarów z załączonych do wniosku rysunków charakterystycznych i planów sytuacyjnych. W przypadku stwierdzenia błędów w wymiarowaniu, niejasności dotyczących poprawności wymiarów naniesionych na rysunkach, braku pewnych wymiarów oraz w sytuacji, gdy brak jest możliwości sprawdzenia znaczących pozycji przedmiarowych (tj. określających duże ilości jednostek przedmiarowych), należy poprosić wnioskodawcę o dodatkowe wyjaśnienia lub poprawienie przedmiaru.

Dodatkowo należy sprawdzić, czy jednoznacznie zidentyfikowano planowane do wykonania roboty. Należy sprawdzić poprawność przyjętych jednostek przedmiarowych oraz poprawność wyliczenia istotnych pozycji przedmiaru pod kątem określenia ilości jednostek przedmiarowych, np. czy nie ma powtarzania przedmiaru do tych samych robót.

Zaleca się w pierwszej kolejności wykonać sprawdzenie poprawności wyliczeń dla wybranych pozycji kosztorysu, które określają znaczące ilości jednostek przedmiarowych, tj. takich, które mają duży wpływ na wartość kosztorysową (często określają koszt w wysokości 5-10% wartości kosztorysowej).

Przedmiar na potrzeby przyznania pomocy w zakresie kosztów objętych wsparciem nie może zawierać wskaźnikowych jednostek przedmiarowych (kosztorys musi być wykonany z wyłączeniem możliwości stosowania wskaźników cen jednostkowych, jako podstawy określania wartości kosztorysowej robót).

W punkcie tym należy ponadto sprawdzić, czy zakres rzeczowy robót budowlanych ustalony w przedmiarze robót odpowiada zakresowi robót przyjętych w charakterystyce operacji zamieszczonej we wniosku, czy jest zgodny z celem operacji określonym we wniosku.

Kalkulacja w kosztorysie jest zgodna rzeczowo z przedmiarem robót budowlanych

Należy sprawdzić, czy wszystkie pozycje z przedmiaru zostały przeniesione do kosztorysu. Opis pozycji powinien być jednoznaczny w przedmiarze oraz w kosztorysie. W kosztorysie pozycje robót powinny być porównywalne z przedmiarem robót. Jednostki przedmiarowe powinny być takie same w odpowiednich pozycjach przedmiaru i kosztorysu.

Opis pozycji kosztorysu robót budowlanych, przewidzianych do wykonania, jest zgodny z podstawą wyceny

Należy sprawdzić, czy roboty budowlane zostały tak opisane, że występuje możliwość identyfikacji jednostki kosztorysowej w oparciu o powszechnie stosowane katalogi oraz możliwe jest określenie cen z tych katalogów (pozycje przedstawione w kosztorysie inwestorskim powinny być tak opisane, by nie było wątpliwości czy odpowiada on opisowi występującemu w odpowiednich katalogach, na podstawie których określa się ceny jednostkowe).

Aby zapobiec wystąpieniu trudności z identyfikacją roboty z powszechnie stosowanymi katalogami lub inne utrudnienia przy weryfikacji wniosków opis obiektów i robót powinien w miarę szczegółowo odzwierciedlać rodzaj i sposób planowanych do wykonania robót, gdyż pominięcie części opisów tych pozycji w stosunku do opisu pozycji katalogowych może oznaczać (sugerować) np. dublowanie tych samych robót w innych pozycjach kosztorysu. Przykład: opis pozycji w katalogu zawiera wykonanie izolacji uszczelniającej płytę denną niecki złożonej z dwóch warstw, a wnioskodawca dwukrotnie powtarza tę pozycję opisując ją raz jako „pierwsza warstwa uszczelnienia”, a następnie powtarza ją z opisem druga „warstwa uszczelnienia”. Opis robót budowlanych powinien być kompletny i ujmować wszystkie elementy i składniki planowanych do wykonania robót.

Ceny jednostkowe obiektu/robót są rynkowe lub uzasadnienie przyjętej ceny jest wystarczające

Osoba weryfikująca kosztorys powinien dokonać analizy kosztorysu z wytypowaniem istotnych pozycji kosztorysowych, zgodnie z metodą sprawdzania czy kosztorys jest poprawny. W kosztorysie określonym jako poprawny ceny jednostkowe i wartość kosztorysowa są poprawne i nieprzekraczające wartości rynkowych. Jeżeli kosztorys jest poprawny, to również występujące w nim ceny jednostkowe niemożliwe do określenia uznaje się za poprawne.

Najczęściej wykorzystywaną w Agencji bazą cen rynkowych jest baza informacji o cenach w budownictwie opracowana przez BISTYP Consulting Sp. z o.o. (zawierająca między innymi ceny jednostkowe wykonania robót budowlanych i obiektów budowlanych, ceny jednostkowe materiałów, najmu sprzętu oraz ceny maszyn i urządzeń). Oddziały Regionalne mogą również dokonywać sprawdzenia cen jednostkowych i nakładów rzeczowych w innych bazach cenowych. Przyjmuje się, że każda średnia cena jednostkowa pobrana z bazy cen dla porównywalnych robót budowlanych może być wykorzystana do weryfikacji cen jednostkowych w kosztorysach inwestorskich.

W punkcie tym sprawdzane są ceny jednostkowe w kosztorysach uproszczonych oraz szczegółowych. Kosztorysy uproszczone są sporządzone na podstawie określonych cen jednostkowych, które należy porównywać z cenami w dostępnej w Agencji bazie cenowej. W tym celu należy w katalogu wybrać odpowiedni poziom cen na kwartał, w którym został opracowany kosztorys. Jest to o tyle ważne, że ceny za roboty budowlane zróżnicowane, zmieniają się z upływem czasu.

W kosztorysach szczegółowych, z uwagi na ich wykonanie w oparciu o formułę pierwszą, ceny jednostkowe są wyliczone dla każdej pozycji na podstawie nakładów rzeczowych wykonania robót budowlanych. Cena jednostkowa wyliczona na podstawie nakładów rzeczowych powinna zawierać w sobie również wszystkie wymagane narzuty (koszty pośrednie i zysk, jeżeli są należne), więc powinna występować pełna porównywalność ceny jednostkowej wyliczonej w kosztorysie szczegółowym z ceną określoną w powszechnie stosowanych katalogach, np. z bazą BISTYP-u lub z inną bazą cenową. W przypadku dysponowania bazą cen nakładów rzeczowych robót budowlanych możliwe będzie również sprawdzanie wielkości poszczególnych nakładów rzeczowych niezbędnych do wykonania robót budowlanych, określając jaki wpływ na cenę jednostkową mają poszczególne nakłady rzeczowe (np. ceny materiałów budowlanych).

W przypadku, gdy kosztorys szczegółowy został wykonany w oparciu o formułę drugą (narzuty dodano dopiero na końcu kosztorysu lub rozdziału), nie występuje porównywalność ceny jednostkowej z kosztem jednostkowym z kosztorysu. Koszt jednostkowy jest zawsze mniejszy od ceny jednostkowej i nie należy go porównywać. W takiej sytuacji należy poprosić wnioskodawcę o przedstawienie właściwego kosztorysu wykonanego w oparciu o formułę pierwszą, wg. której bezpośrednio w każdej pozycji kosztorysowej dodawane są należne narzuty i obliczana jest cena jednostkowa robót podstawowych w tej pozycji. Należy dodatkowo zwrócić uwagę, czy wartości narzutów nie zostały policzone dwukrotnie, tj. jeden raz w każdej pozycji kosztorysowej i drugi raz na końcu kosztorysu lub na końcu każdego rozdziału.

Gdy uznano, że przedstawiony kosztorys nie jest poprawny, to sprawdzeniu w kosztorysie podlegają istotne ceny jednostkowe mając na uwadze kryterium rynkowości tych cen (zawyżenie cen w sytuacjach opisanych w części wstępnej).

Gdy cena jednostkowa jest wyższa od ceny w dostępnej dla Agencji bazie cenowej w sposób opisany w części „Metodyka sprawdzania kosztorysów inwestorskich”, należy zwrócić się do wnioskodawcy z prośbą o przedstawienie uzasadnienia jej wartości, np. poprzez przedstawienie kalkulacji ceny jednostkowej z uwzględnieniem kosztów wszystkich składników robót budowlanych ujętych w tej cenie lub wyjaśnienie zasadności takiej konstrukcji ceny przy uwzględnieniu specyfiki regionalnej.

W przypadku, gdy wnioskodawca dokonuje zmniejszenia wartości cen robót do wartości rynkowych lub uzasadnia podstawy zawyżenia cen, osoba weryfikująca kosztorys odnotowuje ten fakt i umieszcza w notatce służbowej, że przyjęte ceny są uzasadnione i nie przekraczają ich wartości rynkowych.

Pewne trudności mogą powstać przy sprawdzaniu cen jednostkowych na roboty wykonywane w nowych lub nowatorskich technologiach, przy stosowaniu nowych materiałów, przy zwiększonym standardzie planowanych do wykonania robót itp. W takiej sytuacji pomocne mogą być oferty wykonawców na realizację robót wg. takich technologii lub na dostawę nowych materiałów. Jedna poprawnie wykonana oferta (przykładowo zawierająca kosztorys ofertowy na dostawę ocieplonych nowym materiałem drzwi do chłodni oraz montaż tych drzwi) może być wystarczająca do uzasadnienia kosztu wykonania robót. Ceny robót wykonywanych w nowych technologiach wykonawczo-materiałowych mogą być również sprawdzane na podstawie katalogów opracowanych przez dostawców tych technologii (rozwiązania systemowe) lub innych materiałów dostarczonych przez wnioskodawcę, bądź na podstawie informacji pobranych z Internetu. W przypadku, gdy wnioskodawca samodzielnie kupuje materiały budowlane i wykonuje roboty budowlane we własnym zakresie (tak zwanym „systemem gospodarczym”), w takiej sytuacji załącznikiem do kosztorysu inwestorskiego powinno być zestawienie materiałów budowlanych wykonane na podstawie wskaźników zużycia tych materiałów w danych robotach budowlanych. Podobnie w przypadku wynajmowania maszyn budowlanych – konieczne jest przedstawienie zestawienia czasu pracy maszyn.

Osoba weryfikująca kosztorys w takim przypadku powinna dokonać sprawdzenia w dostępnej bazie, czy nakłady rzeczowe niezbędne do wykonania robót budowlanych (ceny nabycia materiałów budowlanych, ceny wynajmu i pracy sprzętu lub ceny robocizny) nie przekraczają wartości rynkowych.

W kosztorysie inwestorskim powinny być wydzielone koszty, które nie są objęte wsparciem występujące w ramach składników kosztów robót budowlanych (przykładowo robocizny, jeżeli nie jest ona objęta wsparciem). W zakresie kosztów, które nie są objęte wsparciem kosztorys może być sporządzony na podstawie wskaźników cen jednostkowych.

Kosztorys zawiera poprawnie wyliczoną wartość kosztorysową

Jeśli w trakcie weryfikacji osoba oceniająca kosztorys uznał, że jest poprawny, to również uznajemy, że poprawnie wyliczona została wartość kosztorysowa.

Jeżeli kosztorys nie został uznany za poprawny, to po sprawdzeniu cen jednostkowych oraz dokonaniu korekty cen nierynkowych (lub uzyskaniu wyjaśnień, że przedstawione w kosztorysie ceny nie są zawyżone) następuje doprowadzenie tego kosztorysu do poprawności.

W poprawionym kosztorysie uznajemy, że zawiera on poprawnie wyliczoną wartość kosztorysową.

Z przeprowadzonej weryfikacji kosztorysu inwestorskiego należy sporządzić **notatkę** zawierającą następujące elementy (poza wskazanymi powyżej):

1. Przedmiar robót został prawidłowo opracowany - TAK/NIE

Uwagi/komentarze (np. zgodność przedmiaru z projektem/wymiarami na rysunkach charakterystycznych; uwagi dotyczące wyliczenia przedmiarów w poszczególnych pozycjach kosztorysu; poprawność wyliczenia i wskazanie sposobów obliczania ilości robót; niepoprawne jednostki przedmiarowe w kosztorysie ze wskazaniem miejsca występowania i wskazaniem podstawy przyjęcia poprawnej jednostki; uwagi naniesione na załączonej kserokopii z przedmiaru, np. w kosztorysie zastosowano niewłaściwe jednostki przedmiarowe, w poz. ... zdjęcie warstwy humusu obliczono w m³ kubatury gruntu, a jednostką przedmiarową powinien być nr powierzchni, po dokonaniu uzupełnień i poprawieniu błędów przedmiar robót jest poprawny;).

2. Kalkulacja w kosztorysie jest zgodna rzeczowo z przedmiarem robót- TAK/NIE

Uwagi/komentarze (np. jednostki przedmiarowe w kosztorysie odpowiadają jednostkom przedmiarowym w przedmiarze; występujące pomyłki i błędy we wskazanych pozycjach kosztorysu; przedmiar robót nie jest zgodny z kosztorysem - poz. nr. ... przedmiaru nie odpowiadają odnośnym pozycjom w kosztorysie; nie wszystkie pozycje z przedmiaru są umieszczone w kosztorysie itp.).

3. Opis pozycji kosztorysu robót budowlanych przewidzianych do wykonania jest zgodny z podstawą wyceny TAK/NIE

Uwagi/komentarze (np. pozycja nr. .. w kosztorysie jest opisana niezgodnie z opisem w podstawie wyceny; zastosowana metoda analogii jest nieodpowiednia w pozycji kosztorysu nr. ...; roboty ziemne planowane są do wykonania jako nowa inwestycja na działce budowlanej, a zastosowano podstawę wyceny dla robót remontowych; roboty budowlane zostały tak opisane, że występuje możliwość identyfikacji jednostki kosztorysowej w oparciu o powszechnie stosowane katalogi; występuje powtarzanie (dublowanie) tych samych robót w innych pozycjach kosztorysu w poz. nr...kosztorysu itp.)

4. Ceny jednostkowe obiektu/robót rynkowych nie są wyższe od określonych w dostępnych zbiorach cen jednostkowych lub uzasadnienie przyjętej ceny jest wystarczające - TAK/NIE

Uwagi/komentarze (np. wskazanie pozycji, w których ceny jednostkowe są wyższe o więcej niż 10% od średniej ceny referencyjnej, co wymaga przedstawienia uzasadnienia; podane w kosztorysie ceny jednostkowe mogą być rażąco zaniżone; ceny jednostkowe czynników produkcji do kalkulacji szczegółowej są zawyżone w pozycjach wyszczególnionych poniżej... ; porównanie wskaźnika ceny jednostkowej z kosztorysu do wskaźnika wskazuje, że kosztorys jest poprawny i zamieszczone w nim ceny jednostkowe są cenami rynkowymi; kalkulacja własna ceny jednostkowej wymaga uzasadnienia itp.).

5. Kosztorys zawiera poprawnie wyliczoną wartość kosztorysową - TAK/NIE

Uwagi/komentarze (np. porównanie sumy wartości istotnych pozycji z kosztorysu z sumą wartości tych samych pozycji kosztorysowych określonych na podstawie średnich cen jednostkowych pobranych z bazy cen wskazuje, że kosztorys jest poprawny i wyliczona wartość kosztorysowa robót nie przekracza wartości rynkowej itp.).

INFORMACJE DOTYCZĄCE KOSZTORYSÓW INWESTORSKICH NA ROBOTY BUDOWLANE, PLANOWANE DO WYKONANIA W RAMACH PLANU STRATEGICZNEGO NA LATA 2023-2027 I FUNDUSZY EUROPEJSKICH DLA RYBACTWA NA LATA 2021-2027

Co będzie podstawą określania kosztów kwalifikowalnych operacji, w których planuje się wykonywanie robót budowlanych?

Określenie wartości kosztów kwalifikowalnych robót budowlanych (w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane – (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 418 z późn. zm.) zaplanowanych do wykonania w ramach operacji, następuje w oparciu o kosztorysy inwestorskie i kosztorysy ofertowe. Wnioskodawca, zapewnia wykonanie kosztorysu inwestorskiego określającego wartość kosztorysową robót, uzasadnioną ekonomicznie, w tym pod względem racjonalności kosztów. Kosztorys może być sporządzony samodzielnie przez Wnioskodawcę. Zaleca się jednak, by kosztorys wykonała osoba posiadająca wiedzę techniczną, tj. wykształcenie budowlane oraz wiedzę w zakresie kosztorysowania robót budowlanych.

Wnioskodawca przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy (zwanego dalej wnioskiem) powinien zdecydować, jakim systemem będzie wykonywał roboty budowlane (zlecając ich wykonanie, czy też wykonując roboty budowlane z udziałem pracy własnej). Od systemu realizacji robót budowlanych zależy, jaką metodą kalkulacji powinien być wykonany kosztorys inwestorski.

Jakiego rodzaju kosztorys będzie opisywał zakres kosztów wykonania robót budowlanych w ramach planowanej operacji?

Przy planowaniu robót budowlanych w systemie zlecenia ich wykonania, załącznikiem do wniosku powinien być:

- **kosztorys inwestorski** wykonany metodą kalkulacji uproszczonej, zwany dalej kosztorysem uproszczonym. Przy rozliczeniu robót budowlanych podstawą rozliczenia będą faktury za wykonanie robót budowlanych i dokumenty potwierdzające wykonanie robót budowlanych (np. protokoły odbioru robót, zgłoszenie zakończenia robót budowlanych, decyzja o pozwoleniu na użytkowanie), odnoszące się do pozycji wyszczególnionych w zestawieniu rzeczowo-finansowym.
- **kosztorys ofertowy** zawierający rzeczywiste ceny, które wykonawca stosuje, z uwzględnieniem np. rabatów, stawek robocizny, narzutów, sprzętu.

Przy planowaniu robót budowlanych wykonywanych we własnym zakresie lub częściowo we własnym zakresie, do wniosku wymagane jest załączenie kosztorysu inwestorskiego wykonanego metodą kalkulacji szczegółowej, zwanego dalej kosztorysem szczegółowym. Do kosztorysu szczegółowego należy dołączyć zestawienie materiałów budowlanych wykonane ze wskaźników zużycia materiałów w poszczególnych robotach budowlanych, z podziałem na pozycje kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych. W przypadku, gdy do wykonania robót budowlanych w ramach operacji planowane jest najmowanie maszyn budowlanych (np. koparki do wykonania wykopów), to do kosztorysu szczegółowego należy dołączyć zestawienie czasu pracy maszyn i urządzeń, wykonane z normatywów pracochłonności w poszczególnych robotach budowlanych. W oparciu o to zestawienie będą rozliczane koszty najmu maszyn budowlanych na etapie weryfikacji wniosku o płatność, jeżeli ten rodzaj rozliczenia zostanie przyjęty. Podstawą rozliczenia robót budowlanych będą faktury za nakłady rzeczowe robót budowlanych (np. za materiały budowlane, za wynajem sprzętu budowlanego, zakup

usługi) i dokumenty potwierdzające wykonanie robót budowlanych jw., odnoszące się do pozycji zestawienia rzeczowo-finansowego.

Ileokroć w niniejszej informacji posłużono się pojęciem kosztorys, należy przez to rozumieć, iż mowa jest zarówno o kosztorysie inwestorskim przygotowanym metodą kalkulacji uproszczonej jak i szczegółowej. W celu usprawnienia weryfikacji kosztorysu zalecane jest jego dostarczenie w formie elektronicznej.

Dlaczego wydzielenie w kosztorysie szczegółowym kosztów robót budowlanych wykonywanych we własnym zakresie (z udziałem pracy własnej) jest niezbędne?

Własna robocizna jest kosztem niekwalifikowalnym w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, co powoduje, że Wnioskodawca jest zobowiązany do wydzielenia z kosztów wykonania robót budowlanych pracy własnej, jako kosztów, które nie są objęte pomocą. W takim przypadku wymagane jest opracowanie kosztorysu szczegółowego. Wdzielenie to powinno zostać wykonane w sposób jednoznaczny i czytelny, by możliwe było podpisanie z ARiMR umowy o przyznaniu pomocy jedynie na koszty kwalifikowalne (np. na sam zakup materiałów budowlanych wraz z kosztami dostawy).

Dlaczego system zlecania robót budowlanych jest korzystny dla wnioskodawcy?

Realizacja operacji, w ramach której wnioskodawca zleca wykonywanie całości robót budowlanych wyspecjalizowanemu wykonawcy, daje większe gwarancje poprawnego ich wykonania, ułatwia realizację operacji i późniejsze jej rozliczenie (w oparciu o faktury za wykonanie robót budowlanych), co zdecydowanie przyspiesza wypłatę pomocy. Dobre przygotowanie operacji, poprawne wydzielenie kosztów kwalifikowalnych usprawni weryfikację wniosku, zaś fachowe wykonanie robót budowlanych oraz zminimalizowanie liczby faktur wpłynie na tempo autoryzacji wniosku o płatność.

Wnioskodawca, który nie posiada odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz wyposażenia, nie powinien decydować się na wykonywanie robót budowlanych wykraczających poza podstawowy zakres (np.: wykopy, zasyпки niewymagające zagęszczenia, itp.). Brak kwalifikacji budowlanych wnioskodawcy utrudnia sprawne wykonanie robót budowlanych, zgodnie z wymogami sztuki budowlanej oraz odbiór tak wykonanych robót.

Co należy rozumieć pod pojęciem „roboty budowlane wykonywane we własnym zakresie”?

Za roboty budowlane wykonywane we własnym zakresie uznaje się roboty wykonywane systemem „gospodarczym” lub systemem „mieszanym”. W sytuacji, gdy wnioskodawca planuje wykonać roboty budowlane we własnym zakresie, ARiMR przy określaniu wysokości kwalifikowalnych kosztów robót budowlanych, musi posługiwać się kosztorysem szczegółowym, z wydzielonymi kosztami niekwalifikowalnymi (np. praca własna wnioskodawcy) oraz kosztami kwalifikowalnymi nakładów realizowanych we własnym zakresie (np. koszty nabycia materiałów budowlanych i koszty wynajmu sprzętu).

Co należy rozumieć pod pojęciem „roboty budowlane wykonywane w systemie gospodarczym”?

Przez system „gospodarczy” należy rozumieć samodzielne wykonywanie robót budowlanych przez Wnioskodawcę. Przykładem może być operacja, w ramach której wnioskodawca sam kupuje materiały budowlane i samodzielnie wykonuje z nich budynek lub budowlę. W tym przykładzie kosztem kwalifikowalnym operacji może być wyłącznie koszt zakupu materiałów budowlanych wraz z ich kosztami dostawy w miejsce realizacji operacji, tj. mieszanki betonowej, zbrojenia, pustaków, konstrukcji i pokrycia dachowego, instalacji itp. wraz z ew. wynajmem sprzętu budowlanego. Pozostałe

składniki kosztu robót budowlanych (w tym: narzuty zysku, czy też narzuty kosztów pośrednich) są kosztem niekwalifikowalnym tej operacji.

Co należy rozumieć pod pojęciem „roboty budowlane wykonywane w systemie mieszanym”?

Przez system „mieszany” należy rozumieć taki system, w którym Wnioskodawca zleca wykonanie części robót, a pozostałą część wykonuje samodzielnie (np. przedsiębiorstwo budowlane wykonuje konstrukcję obiektu, a wnioskodawca ją sam wykańcza, itp.). Systemem „mieszanym” jest również taki system, w którym wnioskodawca kupuje materiały budowlane samodzielnie (np. zamawia mieszankę betonową, zbrojenie, instalacje itp.) i powierza je do wbudowania przedsiębiorstwu budowlanemu. Ten system wykonywania robót budowlanych jest bardzo pracochłonny w rozliczaniu kosztów kwalifikowalnych i zdecydowanie wydłuża rozpatrywanie wniosku o płatność.

Co powinien zawierać kosztorys?

Kosztorys załączony do wniosku powinien zawierać w szczególności:

1) Stronę tytułową zawierającą:

- a) nazwę obiektu lub robót budowlanych,
- b) lokalizację obiektu budowlanego lub robót budowlanych,
- c) imię, nazwisko i adres albo nazwę i adres wnioskodawcy oraz jego podpis,
- d) imię, nazwisko i adres albo nazwę i adres podmiotu opracowującego kosztorys oraz jego podpis,
- e) wartość kosztorysową robót budowlanych,
- f) datę opracowania kosztorysu;

2) Ogólną charakterystykę obiektu lub robót budowlanych zawierającą krótki opis techniczny wraz z istotnymi

parametrami, które określają wielkość obiektu lub robót budowlanych;

3) Przedmiar robót budowlanych z wyliczeniem ilości;

4) Kalkulację uproszczoną lub szczegółową, w zależności od planowanego sposobu wykonania robót budowlanych oraz

cenę jednostkową z podaniem podstaw kosztorysowania;

5) Tabelę wartości elementów scalonych, sporządzoną w postaci sumarycznego zestawienia wartości robót określonych przedmiarem robót, łącznie z narzutami kosztów pośrednich i zysku, odniesionych do elementu obiektu lub zbiorczych rodzajów robót.

Kosztorys, który zawiera wszystkie wymagane elementy i dane może być uznany za podstawę do określenia kosztów kwalifikowalnych. Częstymi przypadkami braków w kosztorysie jest jego niepodpisanie przez wnioskodawcę, brak daty jego opracowania, brak nazwy obiektu oraz opisu jego lokalizacji. W takich przypadkach wnioskodawca proszony będzie o uzupełnienie brakujących elementów kosztorysu.

Nie określa się specjalnego wzoru tabeli kosztorysu, gdyż każdy poprawnie wykonany kosztorys zawierający wszystkie ww. elementy, może być uznany za podstawę do określenia kosztów wykonania robót budowlanych.

W przypadku planowanego wykonania kilku rodzaju inwestycji np. budowy przechowalni na owoce, czy modernizacji (przebudowy) chłodni na warzywa, należy wykonać trzy kosztorysy, oddzielnie na każdy z tych obiektów budowlanych.

W jaki sposób sporządzić kosztorys uproszczony?

Kosztorys uproszczony należy wykonać w oparciu o wymagania rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno- użytkowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 2458) i rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 2454), z wyłączeniem możliwości stosowania wskaźników cen do określania wartości kosztorysowej robót, tj. nie można np. wyceniać instalacji elektrycznej dla przechowalni na podstawie powierzchni użytkowej tej przechowalni, ale z faktycznego wyliczenia jej elementów składowych tj.: długość i ilość przewodów elektrycznych, ilość gniazd, wyłączników, lamp itp.

W jaki sposób sporządzić kosztorys szczegółowy?

Kosztorys szczegółowy należy wykonać w oparciu o powszechnie obowiązujące standardy wykonywania kosztorysów np. Polskie Standardy Kosztorysowania Robót Budowlanych opracowania Sekocenbud lub ORGBUD-SERWIS, zgodnie z wymaganiami formuły pierwszej - pkt. 3.2.1 ww. Standardów. Kosztorys szczegółowy powinien również zestawiać cenę jednostkową wykonania robót, obliczoną w każdej pozycji kosztorysowej (jako wynik zastosowania formuły pierwszej).

Jakie dokumenty należy przedstawić wraz z kosztorysem?

Wraz z kosztorysem Wnioskodawca powinien dostarczyć:

- plan zabudowy gospodarstwa wraz z rozmieszczeniem na nim istniejących budynków i budowli, w szczególności zaznaczeniem budynku/budowli w ramach których jest składany wniosek oraz rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie kosztorysu lub kopię projektu budowlanego, w tym m. in.: projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego i projektu technicznego, jeśli jego opracowanie jest wymagane w związku z wnioskowaniem o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę,
- zestawienia materiałów budowlanych wykonane ze wskaźników zużycia materiałów w robotach w przypadku, gdy wnioskodawca samodzielnie kupuje materiały budowlane,
- zestawienie czasu pracy maszyn i urządzeń, wykonane z normatywów pracochłonności w poszczególnych robotach budowlanych – jeżeli dotyczy.

Przedmiotem oceny ARiMR jest zakres planowanych do wykonania robót zarówno pod względem ilościowym jaki rodzajowym. Niedopuszczalne jest zawyżanie przedmiaru robót budowlanych, tj. wskazywanie większych ilości robót niż wynika to z wyliczeń przedmiarowych lub z wymiarów zamieszczonych na rysunkach. Gdy po skierowaniu przedmiaru robót obarczonego błędem do poprawy w ramach uzupełnienia, wnioskodawca nie przedstawi poprawnych danych w zakresie zakwestionowanych pozycji kosztorysu, może odmówić przyznania pomocy.

Plan zabudowy gospodarstwa oraz rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych lub kopia projektu budowlanego, w tym m. in.: projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego i projektu technicznego (jeśli jego opracowanie jest wymagane w związku z wnioskowaniem o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę) powinny umożliwić poprawne zweryfikowanie przedmiaru robót budowlanych załączonych do kosztorysu. Jednocześnie należy zaznaczyć, że projekt budowlany, w tym m. in.: projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany i projekt techniczny, powinien być wykonany przez osobę posiadającą odpowiednie wykształcenie techniczne i praktykę zawodową, dostosowaną do rodzaju i stopnia skomplikowania zamierzenia budowlanego (zgodnie z obowiązującym Prawem Budowlanym).

Jakiego rodzaju rysunki należy przedstawić w sytuacji, gdy w stosunku do planowanej operacji nie ma obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę?

W przypadku, gdy do realizacji robót budowlanych nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, wnioskodawca powinien wraz z wnioskiem dostarczyć plan zabudowy gospodarstwa wraz z rozmieszczeniem na nim istniejących budynków i budowli, w szczególności zaznaczeniem budynku/budowli w ramach których jest składany wniosek oraz rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie załączonego do wniosku kosztorysu.

Co może wchodzić w skład kosztów nabycia materiałów budowlanych?

Koszt nabycia materiału budowlanego zawiera koszt materiału (np. w cenie producenta lub rynkowej) oraz koszt jego zakupu. Koszty zakupu to koszty związane ze sprowadzeniem materiałów od dostawcy na budowę i mogą zawierać koszty załadunku, transportu oraz rozładunku materiałów. Do ich określenia możliwe jest użycie metody wskaźnikowej lub metody kalkulacji własnej (szczegółowej). Przekroczenie średniej wartości narzutu kosztów zakupu (metoda wskaźnikowa) dla danego materiału wymaga szczegółowego uzasadnienia. Na przykład, gdy planowany koszt transportu materiałów budowlanych przewyższa wartością wskaźnik 6-8 % kosztu materiałów, to potrzeba takich zakupów powinna być uzasadniona, a koszt skalkulowany.

Określenie wyższych kosztów zakupu może być wykonane w drodze własnej kalkulacji szczegółowej, bazującej na rzeczywistych kosztach dostarczenia materiałów na budowę. Metodą szczegółową może być kalkulowany np. koszt zakupu materiałów sypkich, z wyliczeniem kosztu zakupu na jednostkę miary tego materiału (np. cena 1 m³ piasku 25 zł., koszt załadunku 10 m³ piasku wynosił 25 zł, a koszt przewozu i wyładunku tego piasku na budowę wyniósł 75 zł, to jednostko koszt zakupu piasku $(25+75)/10=10,0$ zł/m³, a koszt nabycia 35,0 zł/m³, więc narzut kosztów zakupu będzie wynosił w tym przypadku 40 %).

Podobnie jak w koszcie nabycia materiałów uwzględnia się koszty zakupu, również w koszcie pracy sprzętu mogą być uwzględnione uzasadnione koszty jednorazowe.

Koszt nabycia używanych materiałów (wyrobów) budowlanych pochodzących z rozbiórki (np. cegła, okna, drzwi itd.) nie może, stanowić kosztu kwalifikowalnego operacji realizowanych w ramach interwencji I.10.1.1.

W jaki sposób określić cenę jednostkową?

Cena jednostkowa powinna zawierać koszt wszystkich czynności związanych z wykonaniem roboty budowlanej i koszt nakładów rzeczowych niezbędnych do wykonania danej roboty oraz należne narzuty (koszty pośrednie i zysk), bez podatku VAT. Podczas weryfikacji kosztorysu sprawdzeniu będą podlegały ceny jednostkowe wykonania robót budowlanych na podstawie powszechnie stosowanych

katalogów. Wartości ceny jednostkowej wykonania robót nie powinny przekraczać wartości rynkowych (ceny średnie, które są między innymi podawane w aktualnych, powszechnie stosowanych katalogach).

Odstępstwa od wartości rynkowych ceny jednostkowej wykonania robót budowlanych będą wymagały wyjaśnienia, jeżeli nie zostały odpowiednio opisane oraz wyjaśnione w materiałach załączonych do wniosku.

Brak cen katalogowych może dotyczyć nowych technologii wykonawczych oraz nowych rozwiązań materiałowych i wyposażenia, jednak w takim przypadku dostawca nowej technologii najczęściej określa ceny jednostkowe/nakłady wykonania robót. W przypadku braku cen katalogowych ustala się je na podstawie kalkulacji szczegółowej lub też w oparciu o zebrane oferty (oferty takie powinny zostać załączone do kosztorysu). Kalkulacja indywidualna nie powinna dotyczyć całego kosztorysu.

Wskazane jest, aby ceny podane w kosztorysie były w wartościach obowiązujących na dzień składania wniosku. Informujemy, iż ARiMR ma możliwość sprawdzania cen jednostkowych i nakładów rzeczowych w innych niż BISTYP powszechnie stosowanych bazach cenowych (np. Sekocenbud-u, Intercenbud-u).

Pewne trudności mogą powstać przy sprawdzaniu cen jednostkowych na roboty wykonywane w nowych lub nowatorskich technologiach, przy stosowaniu nowych materiałów, przy zwiększonym standardzie planowanych do wykonania robót itp.

W takiej sytuacji pomocne mogą być oferty wykonawców na realizację robót wg. Takich technologii lub na dostawę nowych materiałów. Jedna poprawnie wykonana oferta (przykładowo zawierająca kosztorys ofertowy na dostawę ocieplonych nowym materiałem drzwi do chłodni oraz montaż tych drzwi) może być wystarczająca do uzasadnienia kosztu wykonania robót. Ceny robót wykonywanych w nowych technologiach wykonawczo-materiałowych mogą być również sprawdzane na podstawie katalogów opracowanych przez dostawców tych technologii (rozwiązania systemowe) lub innych materiałów dostarczonych przez wnioskodawcę, bądź na podstawie informacji pobranych z Internetu.

Co to jest przedmiar robót?

Przez przedmiar robót budowlanych należy rozumieć opracowanie zawierające zestawienie przewidywanych do wykonania robót w kolejności technologicznej ich wykonania, wraz ze szczegółowym opisem, miejscem wykonania lub wskazaniem podstaw ustalających szczegółowy opis tych robót, z wyliczeniem i zestawieniem ilości właściwych jednostek miar robót podstawowych (takich, dla których została określona cena jednostkowa).

Za roboty podstawowe uważa się minimalny zakres prac, które po wykonaniu są możliwe do odebrania pod względem ich ilości i wymogów jakościowych oraz uwzględniają przyjęty stopień zagregowania robót.

Przedmiar musi być wykonany w sposób czytelny i łatwy do sprawdzenia. Każda pozycja przedmiarowa powinna zawierać nazwę i opis pozycji przedmiaru oraz pokazane wyliczenie ilości jednostek miary z powołaniem się na podstawy wyceny (np. nr rysunku).

Jeżeli rozpoczęcie robót budowlanych wymagało decyzji o pozwoleniu na budowę to przedmiar robót powinien być sporządzony na podstawie projektu budowlanego (w tym m. in.: projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego i projektu technicznego) lub wykonawczego. Gdy Wnioskodawca nie dysponuje projektem budowlanym (w tym m. in.: projektem zagospodarowania działki lub terenu, projektem architektoniczno-budowlanym

i projektem technicznym), gdyż nie jest zobowiązany do opracowania takiej dokumentacji, przedmiar powinien wykonać na podstawie rysunków z naniesionymi niezbędnymi wymiarami potrzebnymi do sporządzenia przedmiaru.

Przedmiar robót budowlanych jako podstawa do określenia wartości kosztorysowej robót budowlanych, będzie w trakcie weryfikacji wniosku sprawdzany pod kątem poprawności jego wykonania.

Co to są elementy scalone?

Podział na elementy scalone powinien być wykonany pod kątem przyszłego fakturowania robót i zestawienia rzeczowo- finansowego operacji. Elementy scalone mogą być stanami realizacji obiektu i dostaw materiałów, np. roboty ziemne, fundamenty przechowalni, ściany przechowalni, dach przechowalni i roboty wykańczające (ślusarka, tynki, podłogi, malowanie) itp. Podział na elementy scalone jest podziałem umownym i do podobnej inwestycji może być zastosowany przez wnioskodawcę różny podział na elementy scalone. Podział ten powinien umożliwić dokonanie odbioru i rozliczenia robót po ich wykonaniu (np. elementem skalonym może być cała budowla np. podziemny zbiornik do retencji wody). Ze względów praktycznych zalecana jest większa agregacja robót w elementy scalone.

Zgodność kosztorysu z zestawieniem rzeczowo–finansowym

Informacje znajdujące się w kosztorysie oraz w Zestawieniu rzeczowo–finansowym operacji powinny być zgodne rzeczowo oraz w zakresie kosztów kwalifikowalnych robót budowlanych. Co do zasady zestawienie rzeczowo-finance w zakresie pozycji dotyczących robót budowlanych powinno być sporządzone na podstawie kosztorysu.

Jedno zadanie w Zestawieniu rzeczowo–finansowym operacji może opisywać jeden obiekt, zespół lub rodzaj robót. Proponujemy, aby poszczególne pozycje tabeli elementów scalonych w kosztorysie były takie same jak pozycje w zestawieniu rzeczowo-finance (np. poprzez przeniesienie pozycji elementów scalonych do Zestawienia rzeczowo- finansowego operacji) co ułatwi weryfikację wniosku. Powinno to również skutkować przygotowaniem realizacji operacji (wykonawstwa robót budowlanych) w formie zadań określonych w pozycjach zestawienia rzeczowo-finance tak, aby ułatwić ich rozliczenie.

Co powinien zawierać opis przewidzianych do wykonania robót budowlanych?

Charakterystyka planowanych do wykonania robót budowlanych powinna zawierać krótki opis techniczny wraz z istotnymi parametrami, które określają rodzaj, wielkość obiektu lub robót i zakładaną technologię wykonania poszczególnych robót, stosownie do zakresu operacji. Przykładowo, dane te powinny zawierać, jeżeli dotyczy:

- charakterystykę warunków gruntowo-wodnych (kategoria gruntów, poziom zalegania wód gruntowych, przydatność gruntów do celów budowlanych itp.),
- powierzchnie charakterystyczne np. zabudowy, powierzchnię użytkową obiektu oraz kubaturę obiektu,
- opis konstrukcji obiektu budowlanego oraz zastosowanych materiałów,
- długość, szerokość (np. przechowalni na owoce, chłodni na warzywa),
- średnicę instalacji rurowych (jeżeli występują),

- moc i charakterystykę urządzeń zaopatrzenia w energię (jeżeli występują),
- dane techniczno-użytkowe (np. technologię użytkowania budynku/budowli itp.).

Opis przewidzianych do wykonania robót budowlanych musi umożliwić identyfikację jednostki kosztorysowej, najlepiej w oparciu o powszechnie stosowane katalogi oraz określenie z tych katalogów cen jednostkowych wykonania robót budowlanych (pozycje przedstawione w kosztorysie powinny występować w odpowiednich katalogach). Przykładem może być zastosowanie przeliczenia warstwy zdejmowanego humusu na kubaturę wykopu (koparką), podczas gdy w powszechnie stosowanych katalogach zdjęcie warstwy humusu przedmiarowane jest powierzchnią. Niedokładny opis pozycji kosztorysowej, pominięcie części opisów tych pozycji w stosunku do pozycji katalogowych, może sugerować dublowanie tych samych robót w innych pozycjach kosztorysu (np. robót izolacyjnych budynku/budowli czy dublowanie pominiętych robót budowlanych).

Jak należy się przygotować do rozliczenia robót budowlanych?

Rozliczenie wartości robót budowlanych będzie się odbywało na podstawie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej za wykonane roboty budowlane lub za zakupione materiały budowlane i urządzenia oraz na podstawie załączonych dokumentów potwierdzających odbiór lub wykonanie robót budowlanych. W przypadku rozliczania realizacji operacji korzystnie jest, gdy faktury opisują rodzaj i ilości robót budowlanych zgodne z przedstawionymi w kosztorysie oraz z pozycjami zestawienia rzeczowo-finansowego operacji.

Dokumentami potwierdzającymi odbiór lub wykonanie robót budowlanych są: protokoły odbioru robót budowlanych, pozwolenie na użytkowanie lub zgłoszenie zakończenia robót. Protokoły odbioru robót budowlanych (najlepiej dla poszczególnych pozycji kosztorysowych lub pozycji zestawienia rzeczowo-finansowego) są wymagane przy sprawdzeniu, czy zakres robót budowlanych został zrealizowany i uznany przez inwestora za wykonany poprawnie.

Dla poprawnego rozliczenia operacji istotne będzie sprawdzenie przez ARiMR, czy osiągnięte zostały cele operacji zakładane we wniosku.

W przypadku, gdy nastąpiły zmiany zakresu robót budowlanych w stosunku do określonych w kosztorysie, wymagane jest złożenie przez wnioskodawcę kosztorysu różnicowego, w którym wykazane są te zmiany wraz ze stosownymi wyjaśnieniami, na podstawie których ARiMR dokonuje oceny pod względem uznania ich jako dozwolone bądź nie.

Kosztorys powykonawczy nie jest obligatoryjną podstawą rozliczenia robót budowlanych na etapie rozliczania wniosku o płatność, choć może być wymagany w szczególnych sytuacjach jako narzędzie pomocne (np., gdy występowały istotne z punktu widzenia prawa budowlanego odstępstwa w wykonaniu robót budowlanych lub zmieniony został system wykonania robót – np. ze zleconego przedsiębiorstwu budowlanemu na system gospodarczy lub odwrotnie).

Co powinny zawierać protokoły odbioru robót budowlanych?

Protokół odbioru robót budowlanych, sporządzony na potrzeby złożenia go wraz z wnioskiem o płatność, musi między innymi zawierać nazwiska i podpisy osób przekazujących (ze strony wykonawcy robót) i odbierających roboty budowlane, określenie zakresu i ilości wykonanych robót, a w przypadku wykonywania robót z udziałem pracy własnej zapis, z jakich materiałów zostały

wykonane poszczególne roboty i kto je dostarczył (np. roboty zostały wykonane z materiałów wykonawcy robót).

W szczególnych przypadkach (np. samodzielnego wykonywania robót) dokumentem o wartości równoważnej w stosunku do protokołów odbioru robót budowlanych może być oświadczenie Beneficjenta zawierające zakres i ilość robót oraz poświadczenie o wykorzystaniu zakupionych materiałów do robót budowlanych oraz o prawidłowym wykonaniu wszystkich robót budowlanych.

Najprostszą do rozliczenia jest sytuacja, w której przedmiotem protokołów odbioru robót budowlanych (jeżeli są one wymagane) oraz wystawionych faktur za te roboty są kolejne pozycje w zestawieniu rzeczowo-finansowym stanowiącym załącznik do umowy.

Nie wprowadza się wzoru protokołu odbioru robót na potrzeby rozliczenia wspieranej operacji.

Co to jest wartość kosztorysowa robót budowlanych?

Wartość kosztorysowa robót - jest to wartość wynikająca z kosztorysu, jako suma wartości robót budowlanych dla całej operacji.

W kosztorysie należy poprawnie określić wartość kosztorysową robót budowlanych, to znaczy kosztorys należy wykonać bez błędów rachunkowych oraz zgodnie z obowiązującymi standardami.

Uwagi ogólne dotyczące kosztorysów i realizowanych robót budowlanych:

1. Istotne odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego lub warunków pozwolenia na budowę, zgodnie z art. 36aust. 5 ustawy Prawo budowlane (m. in. w przypadku zwiększenia obszaru oddziaływania obiektu poza działkę, na której obiekt został zaprojektowany lub zmiany jego powierzchni zabudowy powyżej 5%, lub zmiany jego wysokości, długości lub szerokości powyżej 2%, zmiany jego liczby kondygnacji itp.), wymagają ich zgłoszenia w organach administracji architektoniczno-budowlanej.

Odstępstwa te należy również zgłosić w ARiMR, a w przypadku zmiany zakresu operacji konieczne będzie zawarcie aneksu do umowy zmieniającego koszty kwalifikowalne wykonania robót budowlanych. Mogą również mieć miejsce sytuacje, w których nie wszystkie koszty związane z wprowadzeniem istotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego lub innych warunków decyzji o pozwoleniu na budowę będą objęte pomocą finansową. ARiMR nie może udzielić pomocy na koszty robót budowlanych wynikających ze złego rozpoznania i złego przygotowania projektu (np. jeżeli koszty wykonania dodatkowych robót w ramach odstępstwa od projektu wynikały z błędu w projekcie, złego rozpoznania podłoża gruntowego itp., to taki koszt nie może być kosztem kwalifikowalnym).

2. Zużycie materiałów budowlanych będzie podlegało kontroli, w przypadku przekroczenie normatywnego wskaźnika zużycia materiałów budowlanych. Wówczas wymagane będzie szczegółowe uzasadnienie (np. wyjaśnienie nadmiernego zużycia cementu do wykonania fundamentów przechowalni itd.). Odpowiednie dokumenty, uzgodnienia i wyjaśnienia należy przygotować w trakcie realizacji operacji i przedstawić wraz z wnioskiem o płatność. W przypadku braku takich wyjaśnień, Beneficjent w ramach uzupełnienia będzie wezwany do ich złożenia.

3. W przypadku planowanego rozwiązania przewyższającego standardem warunki (zbyt wysoka klasa betonu, z przeznaczeniem na inną kategorię obiektów budowlanych, np. na płytę na lotnisko) lub rozwiązania nieuzasadnionego technicznie (za duża powierzchnia przechowalni na owoce czy chłodni

na warzywa, jako podstawę do ustalenia wartości kosztów kwalifikowanych należy przyjąć ceny nie wyższe niż ujęte w bazach cenowych dostępnych w ARiMR, chyba że Beneficjent uzasadni konieczność poniesienia zwiększonych wydatków.

4. Zalecany załącznikiem do kosztorysu jest protokół z ustalenia danych wyjściowych do kosztorysowania, w zakresie technologii wykonania robót budowlanych, odległości transportu, podstaw ustalania cen jednostkowych, wielkości narzutów, środków transportu itd.

5. Ceny jednostkowe podawane w kosztorysach szczegółowych, obliczane w oparciu o kalkulację składników ceny w sposób określony formułą pierwszą, powinny zawierać wszystkie należne narzuty (koszty pośrednie i zysk) i być podane w wartościach bez podatku VAT.

6. Konieczne jest właściwe i staranne dokumentowanie wykonawstwa robót budowlanych (np. w dzienniku budowy dla realizacji, która wymaga uzyskania pozwolenia na budowę lub w innym dokumencie dla realizacji, która nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę), zbieranie poprawnie opisanych protokołów odbioru robót budowlanych, szczegółowe opisywanie faktur oraz protokołów odbioru, tak aby było możliwe przypisanie poniesionych kosztów do poszczególnych elementów zestawienia rzeczowo–finansowego i dokumentacji budowlanej.